

רבקה סלע

אילנה פרידה

תנ"ך עם חברים

שמואל א

ייעוץ מדעי: ד"ר דוד אלגביש

באישור משרד החינוך

בהתאם לתוכנית הלימודים החדשה

הוצאת ספרים יסוד

באישור משרד החינוך

אישור מספר 2216

צילום: זאב רדובן, עמ' 37, 44, 53, 57, 102, 142

צילום: שרה ליה אלבר עמ' 113, 114

עיצוב והפקה: נועם שושן

איורים: אודי טאוב

עריכה לשונית: אבי שרגאי

©

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר כל חלק שהוא מהחומר בספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

©

כל הזכויות שמורות
להוצאת ספרים יסוד
רח' החופר 34 חולון טל. 5587990
נדפס בישראל, תשס"ו 2006

הדפסה: 10 9 8 7 6 5 4 3 2

תָּכֵן הָעֲנִינִים

4	הַקְדָּמָה
7	עַל הַתַּנְ"ךְ
9	תְּקוּפּוֹת בְּחַיֵּי עַם יִשְׂרָאֵל
11	פָּרֶק א
24	פָּרֶק ב
29	פָּרֶק ג
34	פָּרֶק ד
45	פָּרֶק ה
47	פָּרֶק ז
48	פָּרֶק ח
54	פָּרֶק ט
58	פָּרֶק י
67	פָּרֶק יא
72	פָּרֶק יג
77	פָּרֶק טו
89	פָּרֶק טז
96	פָּרֶק יז
106	פָּרֶק יח
112	פָּרֶק כד
120	פָּרֶק כה
129	פָּרֶק כח
137	פָּרֶק לא
139	סְכוּם מַלְכוּת שְׂאוּל
151	דְּפִי גְזִירָה

תלמידים חביבים

בני ישראל חיו בכנען כשסביבם אויבים רבים. השופטים, אהוד בן גרא, דבורה וברק, גדעון, יפתח ושמשון, הושיעו אותם מיד אויביהם. מה יקרה לבני ישראל? מי ינהיג אותם? האם תשתנה צורת השלטון? על כך תלמדו בספר שמואל א עם חמשת החברים: חנו הסקרן, אילת השואלת, ינאי הלשונאי, חן המדמין ורונית המשפטנית.

הלמידה עם חמשת החברים תהיה מעניינת, מרתקת ומהנה. אך תחלה הכירו את החברים:

חנו הסקרן

שמי חנו ואני ילד מאד סקרן. בכל נושא אני מגלה עניין: בהוי החיים בכנען, במנהגים עתיקים, באויבי ישראל, הפלשתים והעמלקים. בנושאים אלה יש לי הרבה שאלות, תשובות אני מוצא בספרים ובאנציקלופדיות. תוכלו להרבות דעת ולמצא ענין אתי, חנו הסקרן.

אילת השואלת

שמי אילת. כשאני נתקלת בקשי בפסוקים, אני קוראת את דברי הפרשנים. הפרושים רבים ושונים ומראים שלתנ"ך הרבה פנים.

ינאי האנואי

החברים שלי אוספים בולים או קלפים,
ואני אוסף בטויים, צרופי לשון ומלים.
אני מקפיד לדבר עברית נכונה,
קורא במלון לפני השנה,
מחפש מלים קשות ופרושים.
אתי ספורי התנ"ך מובנים.

יא המזיז

שמי חן, ואני ילד "מעופף",
על כנפי הדמיון אוהב לרחף.
כשאני שומע את ספורי התנ"ך המרתקים,
מחשבותי נודדות למרחקים.
יחד נוכל "לטוס" לתקופת המקרא,
לראות בדמיון את אשר קרה
לשאול ודוד הגבורים
ולשמואל הנביא, איש האלהים.

יונית המשפטנית

שמי רונית. לי חשובים יותר מכל
הצדק, הישר והחק.
אני אוהבת להתעמק בחקים ובהסכמים,
לעין ולהשוות בין חקים חדשים לעתיקים.
כשאגדל אלמד בפקולטה למשפטים.

1. הספר החשוב ביותר לעם היהודי הוא התנ"ך.

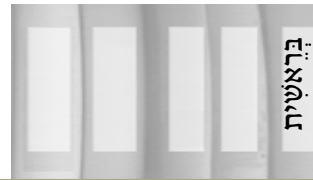
התנ"ך מתחלק לשלושה חלקים:

תורה ו**נ**ביאים ו**כ**תובים

כל חלק כולל בתוכו ספרים אחדים.

א. כתבו את שמות הספרים לפי הסדר. העזרו בתנ"ך מלא.

שְׁמֵם שֶׁל סִפְרֵי הַתּוֹרָה נִתְּנוּ לָהֶם
עַל־פִּי הַמֶּלֶךְ הַמְצוּיָה בַּפְּסוּק
הַרְאִשׁוֹן.

תורה

שְׁמֵם שֶׁל הַסְּפָרִים יְהוֹשֵׁעַ וְשִׁמְשׁוֹן
נִתְּנוּ לָהֶם עַל שֵׁם הַדְּמוּת הַמְּרֻכְזוּת
שֶׁבַּסֵּפֶר. הַסְּפָרִים שׁוֹפְטִים
וּמַלְכִּים, שְׁמֵם נֹבֵעַ מֵהַתְּכַן
הַעֲקָרִי שְׁבָהֶם.

נביאים

כתובים

בתנ"ך עשרים וארבעה ספרים.

ב. צבעו בצבע תכלת את הספרים שכבר למדתם.

ג. צבעו בצבע צהב את הספר שאתם מתחילים ללמד.

2. ספרי הנביאים מתחלקים ל:

נביאים ראשונים: יהושע, שופטים, שמואל ומלכים.
נביאים אחרונים: ישעיהו, ירמיהו, יחזקאל ותרי עשר*.

3. ספר התנ"ך נקרא גם **מקרא**.

א. מצאו את אותיות השרש של המלה **מקרא** וצבעו אותן.
ב. שער: מדוע נתן השם **מקרא** לתנ"ך? _____

את ספר התנ"ך קוראים, לומדים ומשננים בבית הכנסת,
בבית הספר ובבית.

4. טעמי המקרא

בתנ"ך סימנים עתיקים, הנמצאים מעל לאותיות או מתחתיהן. סימנים אלה נקראים **טעמי המקרא**.
הטעמים מצינים את מקום ההטעמה במלה, ומשמשים גם כסימני פסוק: הם מצינים אילו מלים לחבר, ומתי להפסיק את הקריאה.
הטעמים משמשים גם כתוי נגינה לקריאת המקרא בבית הכנסת.

נכיר שני טעמים מפסיקים:

הסימן **⌋** **אתנחתא** מסמן הפסקה. האתנחתא מחלק את הפסוק לשני חלקים, לא בהכרח שוים.

הסימן **|** **סוף פסוק** נמצא מתחת למלה האחרונה בכל פסוק, והוא מסמן הפסקה ארכה.

* תרי עשר – כנוי לשנים-עשר ספרי הנביאים: יהושע, יואל, עמוס, עובדיה, יונה, מיכה, נחום, חבקוק, צפניה, חגי, זכריה ומלאכי.

תְּקוּפוֹת בְּחַיֵּי עַם יִשְׂרָאֵל

לְפִי הַמְּסַפֵּר בַּתְּנ"ךְ

לְפָנֵיכֶם צִיּוּרִים שְׁמַתָּאֲרִים אַרְוָעִים חֲשׁוּבִים בְּסִפּוּרֵי הַתְּנ"ךְ. חֲפְשׁוּ בַּתְּנ"ךְ הַמְּלֵא אֶת הַפְּסוּקִים לְפִי מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת הַרְשׁוּמִים. כְּתוּבוּ בַקְצָרָה עַל הָאֲרְוָעִים, עַל הַדְּמִיּוֹת וְעַל הַמְּקוֹמוֹת הַמוֹפִיעִים בָּהֶם.

תְּקוּפַת הָאֲבוֹת

בְּרֵאשִׁית פָּרַק כַּח
פְּסוּקִים י – טו

בְּרֵאשִׁית פָּרַק ב
פְּסוּק ב

בְּרֵאשִׁית פָּרַק יב
פְּסוּקִים א – ד

תְּקוּפַת הָעֲבָדוֹת וְיִצְיַאת מִצְרַיִם

שְׁמוֹת פָּרַק לב
פְּסוּקִים טו – טז

שְׁמוֹת פָּרַק יד
פְּסוּק כב

שְׁמוֹת פָּרַק א
פְּסוּקִים יג – יד

תְּקוּפַת הַכְּבוֹשׁ וְהַתְּנַחֲלוֹת בְּאֶרֶץ כְּנָעַן

יְהוֹשֻׁעַ פָּרַק יָד
פְּסוּק א

יְהוֹשֻׁעַ פָּרַק ו
פְּסוּקִים כ – כב

יְהוֹשֻׁעַ פָּרַק ג
פְּסוּק יג

תְּקוּפַת הַשׁוֹפְטִים

שׁוֹפְטִים פָּרַק טז
פְּסוּקִים ל – לא

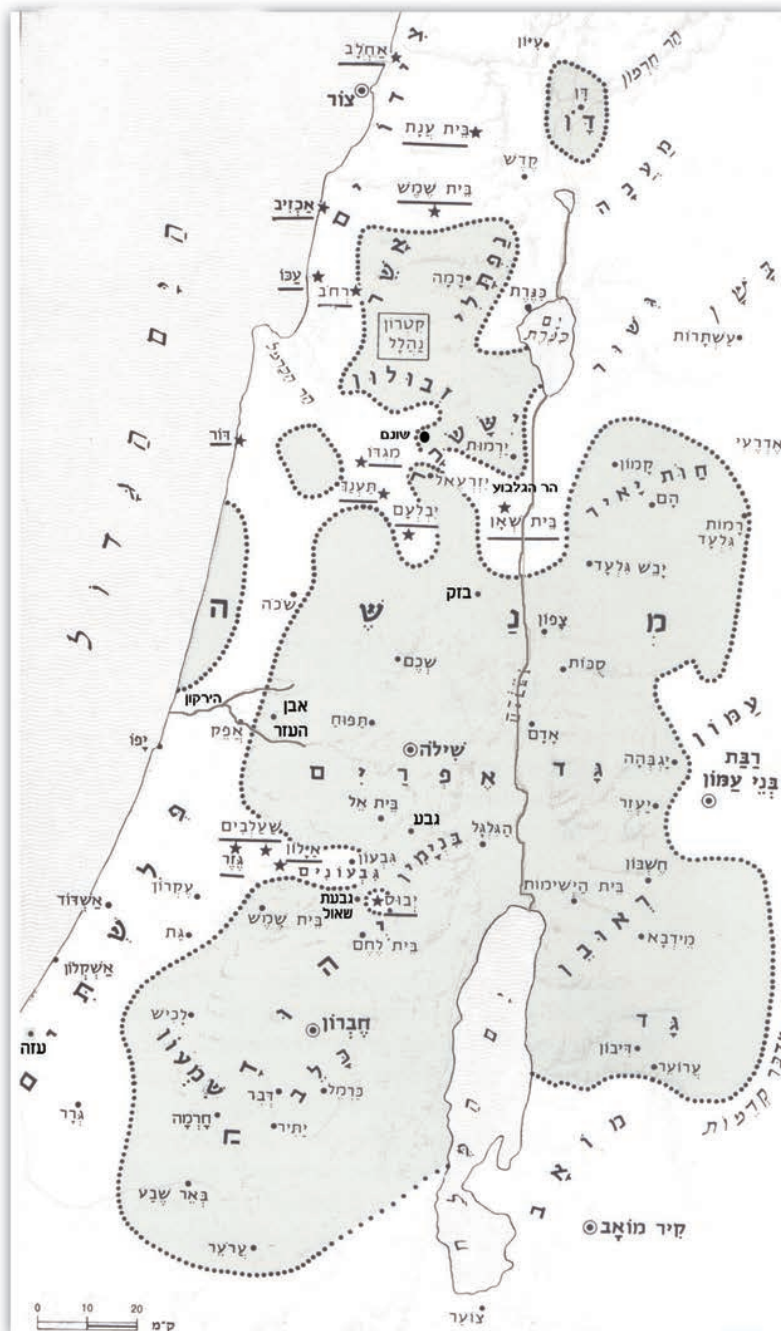
שׁוֹפְטִים פָּרַק ז
פְּסוּק יט

שׁוֹפְטִים פָּרַק ד
פְּסוּקִים יד – טז

פֶּרֶק א

מִשְׁפַּחַת אֶלְקָנָה עוֹלָה לַמִּקְדָּשׁ בְּשִׁילָה
(פְּסוּקִים א – יח)

תְּחוּם הַהֶאָחָזוֹת
הַיִּשְׂרָאֵלִית בְּכַנְעַן

מִתּוֹךְ אֵטֶלֶס כְּרֵטָא
לְתַקּוּפַת הַמִּקְרָא.
כֹּל הַזְכוּיּוֹת שְׁמֹרוֹת
לְהוֹצֵאת כְּרֵטָא.

משפחת אלקנה עלתה מהרמתים צופים אל המקדש בשילה.

111 הסקין

1.

המקדש בשילה

לאחר כבוש ארץ כנען העביר יהושע את אהל מועד לעיר שילה, ומאז שמשה העיר כמרכז דתי חשוב בישראל.

א. סמנו במפה שבעמוד 11 את העיר שילה.

ב. בנחלת איזה שבט נמצאת שילה? _____

ג. איזה מארע חשוב, עליו למדתם בספר יהושע, התרחש בשילה (יהושע פרק יח פסוק י)? _____

בני ישראל היו באים למקדש אשר בשילה כדי לעבד את ה', להקריב קרבנות, להתפלל, לשלם נדרים, להשתחוות לאלהים ולחג את החגים. במקדש שרתו בקדש הכהנים.

ד. מי היו הכהנים במקדש (פרק א פסוק ג)? _____

המקדש בשילה היה מבנה מפאר, ובו שני חלקים: קדש וקדש הקדשים. הפרידה ביניהם פרכת. בקדש הקדשים עמד ארון הברית ובתוכו לוחות הברית. מסביב למבנה היתה חצר מקפת במחצה, ובה עמדו המזבח החיצון והכפור.

ה. איזה חק שקשור בשילה מופיע בפרק א? _____

חן ראה בדמיונו אנשים, נשים וטף עולים למקדש בשילה. השלימו את דבריהם:

זכור לי שבשנה
שעברה ראיתי במקדש

בכל פעם שאני נכנסת
בשערי המקדש אני מרגישה

השנה עולה אני למקדש
בשילה כדי

השנה הבאתי עמי למקדש

באתי לראות את פני
הכהן ולבקש מאלהים

3. מה ידוע לכם על משפחת אלקנה?

השלימו (העזרו בפסוקים א – יח).

אלקנה היה משבט _____

מקום מגוריו היה ב_____

לאלקנה שתי נשים, _____ ו_____

היתה עקרה – לא ילדה ילדים.

רבוי נשים

איילת קראה באנציקלופדיה, שבתקופת המקרא היו גברים שנשאו יותר מאשה אחת. שתי נשים או יותר הנשואות לאיש אחד נקראות "צרות", מלשון שונאות וצוררות זו את זו.

א. בספר בראשית פרק טז פסוקים א – טז מספר על ריב בין שתי נשים, שגרים ליחסים עכורים במשפחה. מי הן הנשים? _____

ב. ספרו על הריב ביניהן ועל תוצאותיו. _____

לפני כאלף שנים תקן רבנו גרשם שחי בגרמניה תקנה (הוראה) הנקראת "חרם דרבנו גרשם". על-פי תקנה זו אסור לאדם להיות נשוי לשתי נשים באותו הזמן. מי שעובר על תקנה זו, מחרימים אותו. במדינת ישראל קים חק שאוסר על רבוי נשים.

מעמד האשה העקרה בחברה הישראלית הקדומה

תפקידה של האשה בחברה הקדומה היה לדת ילדים וגדולם. רבוי ילדים הבטיח את מעמדה של האשה במשפחה ובחברה. אשה שבעלה מת, פרנסו אותה ילדיה. מעמדה של האשה העקרה היה נחות. אם מת בעלה, נשארה העקרה ללא בטחון כלכלי והיתה תלויה בחסדי אחי הבעל, במשפחה או בילדי צרתה.

בספורי התנ"ך שלמדתם ספר על נשים עקרות, שאחרי התערבות ה' ילדו בנים.

השלימו:

שרה ילדה את _____ (בראשית פרק כא פסוקים ב – ג).

רבקה ילדה את _____ (בראשית פרק כה פסוקים כד – כו).

רחל ילדה את _____ (בראשית פרק ל פסוקים כב – כד; בראשית פרק לה

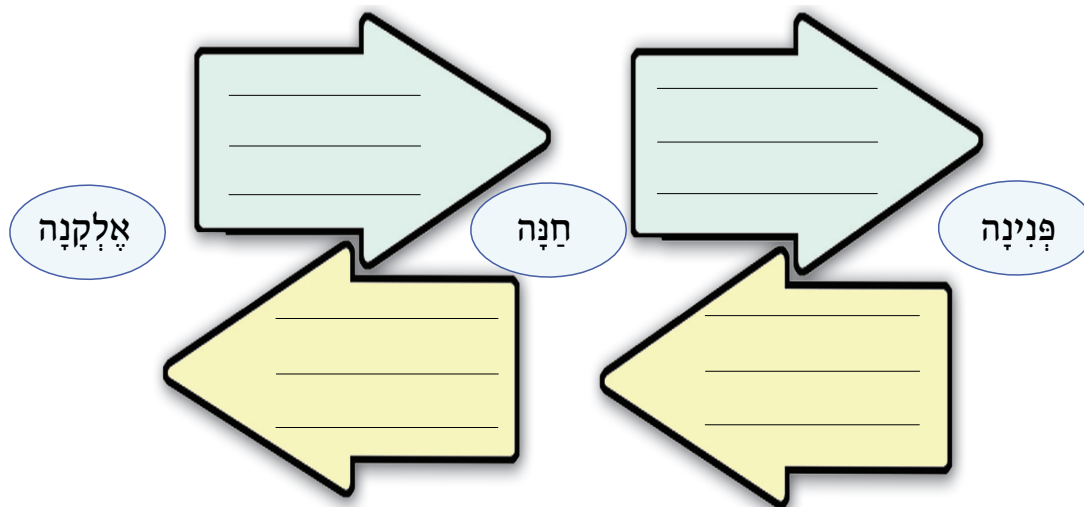
פסוקים טז – יח).

אשת מנוח ילדה את _____ (שופטים פרק יג פסוק כד).

לדתם של בנים אלה היא בגדר נס. בנים אלה נועדו לגדולות.

שערו: אם תלד חנה בן, מה נתן לצפות שיהיה? _____

6. מערכת היחסים במשפחת אלקנה מצגת בתרשים. רשמו בחצים את המלים המתארות את היחסים שבין הדמיות (העזרו במחסן).

מחסן: אהבה, נחמה, פנוק, הבנה, פיוס, כעס, אכזבה, אפליה, דאגה, לעג, קנאה, רגז, עצב, התנשאות, חבה, חמלה, גאותנות, עלבון.

מה דעתכם על טיב מערכת היחסים במשפחת אלקנה?

7. אלקנה אמר לחנה: "חנה למה תבפי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים".

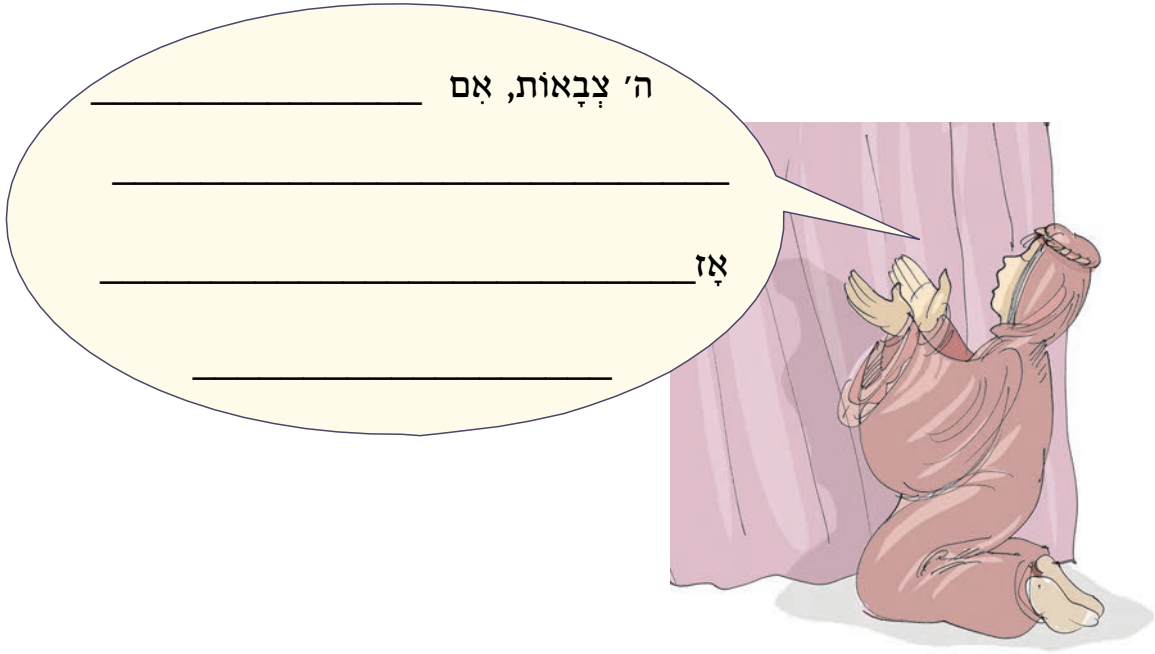
- א. סמנו קו תחת מלת השאלה החוזרת בדברי אלקנה.
- ב. שלש השאלות, החוזרות בזו אחר זו בדברי אלקנה, באות להדגיש את עצמת רגשותיו כלפי חנה.

אילו רגשות?

”ותדר [חנה] נדר”

נדר

נדר הוא הבטחה בשבועה של אדם לפני ה'. האדם הנודר מתחייב לקיים את הנדר, אם יקרה לו הדבר שהוא רוצה בו כל כך. השלימו בציור את תפילת חנה והנדר שנדרה.

ה' צבאות, אם _____

אז _____

9. כבר למדתם בתנ"ך על אנשים שנדרו נדרים. קראו וענו:

א. בראשית פרק כח פסוקים כ – כב.

מי הנודר? _____

מדוע נדר נדר? _____

מה נדר? אם... _____

אז... _____

האם קיים את הנדר? (בראשית פרק לה פסוק ז) _____

ב. שופטים פרק יא פסוקים כט – מ.

מי הנזיר? _____

מדוע נדר נדר? _____

מה נדר? אם... _____

אז... _____

האם קיים את הנדר? (שופטים פרק יא פסוק לט) _____

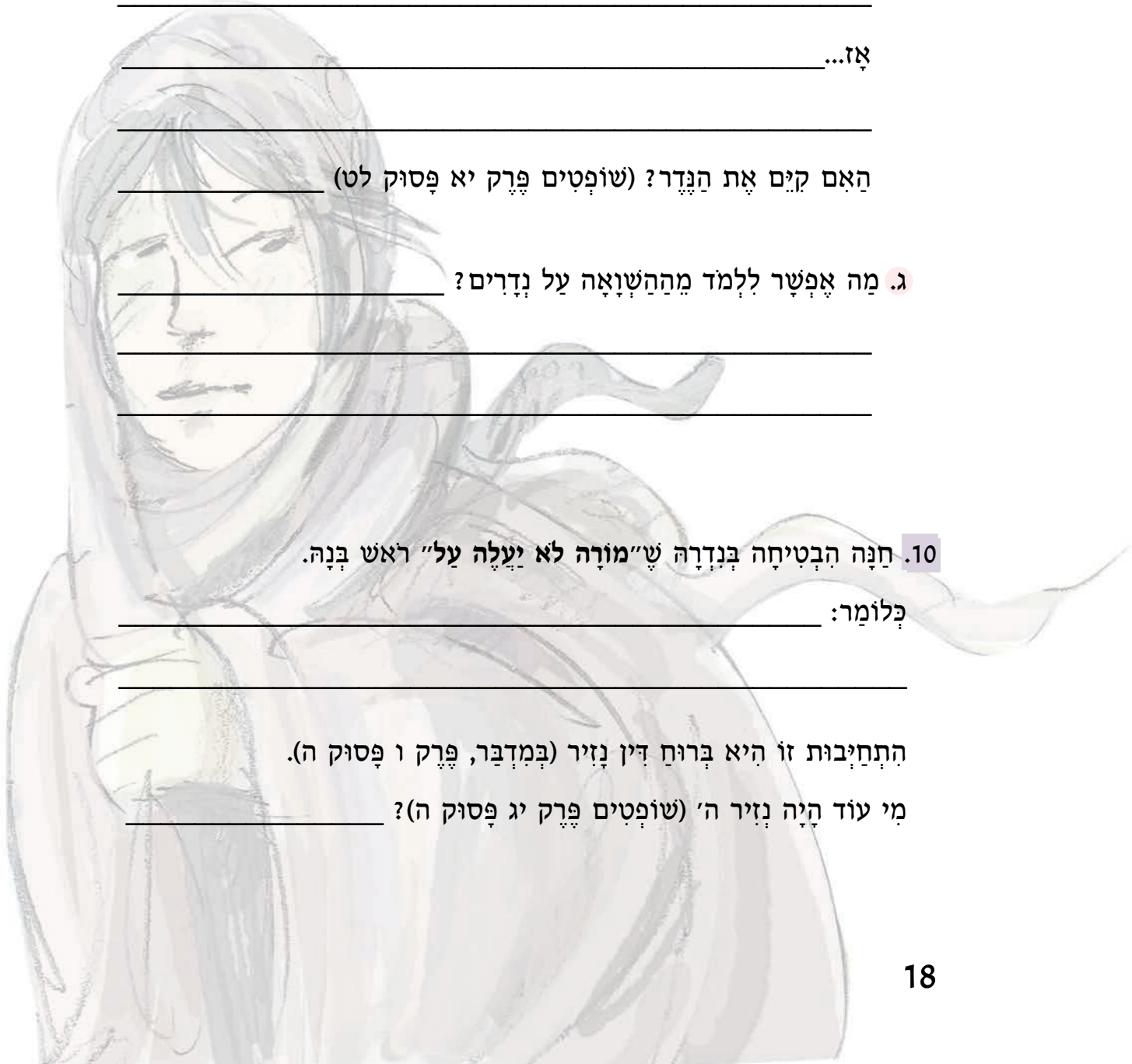
ג. מה אפשר ללמד מההשואה על נדרים? _____

10. חנה הבטיחה בנדרה ש"מורה לא יעלה על" ראש בנה.

כלומר: _____

התחייבות זו היא ברוח דין נזיר (במדבר, פרק ו פסוק ה).

מי עוד היה נזיר ה' (שופטים פרק יג פסוק ה)? _____

עֲלֵי רְאָה אֶת חֲנָה מִתְפַּלֵּלֶת, רַק שְׁפִתֶיהָ נִעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא נִשְׁמָע.
 אֵילֶת שְׂאֵלָה: מִדּוּעַ חָשַׁב עָלַי שְׁחֲנָה שְׂכוּרָה?
 עֲנוּ לְאֵילֶת:

אֵילֶת קְרָאָה בְּפֶרוּשׁ רִשׁ"י*: "וַיַּחֲשְׁבָה עָלַי לְשְׂכוּרָה, שֶׁלֹּא הָיוּ רְגִילִין לְהִתְפַּלֵּל בְּלֶחֶשׁ". עָלַי חָשַׁב אֶת חֲנָה לְשְׂכוּרָה, כִּי בַיָּמִים הָהֵם נִהְגוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּקוֹל, וְלֹא בְלֶחֶשׁ.

12. א. השְׁלִימוּ:

בְּאֵיזוֹ נִימָה נֶאֱמָרוּ דְבָרֵיהֶם?	הַשְׁיָחָה בֵּין עָלִי לְחֲנָה בְּלִשׁוֹן הַתַּנ"ךְ
_____	עָלִי _____
_____	חֲנָה: _____
_____	עָלִי: _____
_____	חֲנָה: _____

ב. כִּיצַד הִסְבִּירָה חֲנָה אֶת הַתְּנַהּגוּתָהּ?

ג. מִדּוּעַ שָׁנָה עָלִי אֶת יַחְסוֹ כְּלַפֵּי חֲנָה?

* רִשׁ"י (רַבֵּי שְׁלֹמֹה יִצְחָק) – הִפְרִשׁוּן הַחֲשׁוּב בַּיּוֹתֵר לַתּוֹרָה וְלַתְלִמוּד. חַי בְּצַרְפַּת לִפְנֵי כְּאַלְף שָׁנִים.

13. מצב רוחה של חנה השתנה לאחר השיחה עם עלי הכהן.

א. העתיקו את הפסוק המתאר זאת.

” _____ ”

ב. השלימו בטבלה את הרגשות המתאימים (העזרו במחסן).

מצב רוחה של חנה לפני השיחה עם עלי	מצב רוחה של חנה אחרי השיחה עם עלי

מחסן: עצובה, מדכדכת, סובלת, מעדדת, שמחה, מלאת תקנה, בוכה, מרממת ברוחה, כועסת, חסרת תקנה, כואבת, אמללה, מענה, משפלת, זעופה, מאשרת, נינוחה, נסערת.

ג. חפשו בפסוקים י – טו שני בטויים, שמתארים את מצב רוחה של חנה, ושביצו אותם בטבלה במקום המתאים.

1. אַ חֲנֻחָה

1.

כְּתוּבוּ לְחֲנֻחַת בְּרָכָה לְהַלֵּדַת בְּנֵה.

חֲנֻחָה

מ

2. מִדּוּעַ נִתְּנָה חֲנֻחַת לְבָנָה אֶת הַשֵּׁם שְׂמוּאֵל?

3. מִדּוּעַ לֹא עָלְתָה חֲנֻחַת לְמַקְדָּשׁ בְּשִׁילֹה לְאַחַר הַלֵּדַת בְּנֵה?

4. חֲנֻחַת עָלְתָה לְמַקְדָּשׁ בְּשִׁילֹה לְאַחַר שְׂגֻמְלָה אֶת בְּנֵה כִּדִּי לְקַיֵּם אֶת נְדָרָה,

וְלִקְחָה עִמָּה _____

5. 'נאי האנאי'

"ויתן ה' לי שאלתי אשר שאלתי מעמו. וגם אנכי השאלתהו לה' כל הימים אשר היה הוא שאול לה." (פסוקים כז – כח).

א. מתחו קו תחת המלים מהשרש ש – א – ל.

ב. השרש ש – א – ל מופיע בפסוקים אלו בשתי משמעותות:

שאל – בקש ממישהו בקשה.

השאל – נתן דבר מה לחברו כדי שזה ישתמש בו ויחזירו לאחר זמן.

הקיפו בפסוקים שלמעלה בצבע אדם את המלים שמשמעותן בקשה;

ובצבע כחל – את המלים שמשמעותן נתינה בהשאלה.

ג. חנה השתמשה במלים רבות מהשרש ש – א – ל כדי _____

6. 'נאי האנאי'

חפשו בפרק בטויים שמשמעותם זמן, והסבירו אותם.

פסוק ג " _____ – "

פסוק ד " _____ – "

פסוק ז " _____ – "

פסוק יט " _____ – "

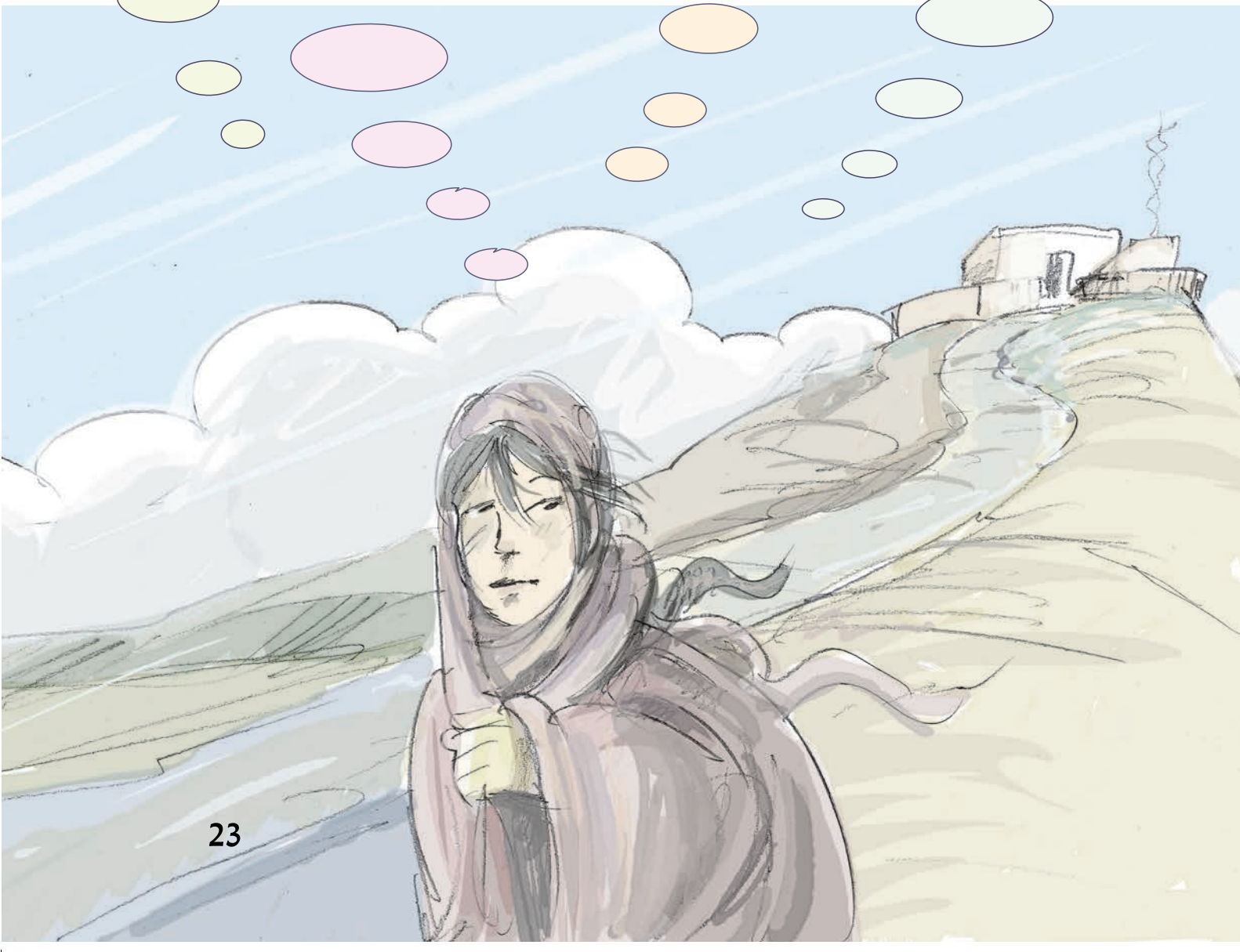
פסוק כ " _____ – "

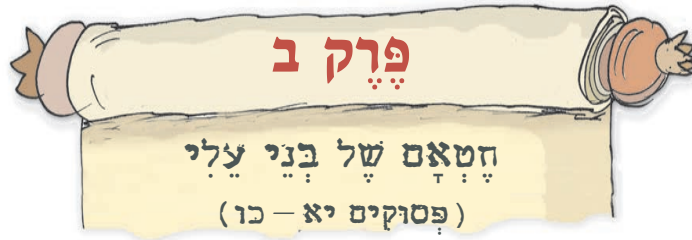
פסוק כב " _____ – "

פסוק כח " _____ – "

חן ראה בדמיונו את חנה חוזרת מהמקדש בשילה לביתה, לאחר שהשאירה את בנה יחידה במקדש. מחשבות רבות התרוצצו בראשה.
השלימו:

הכּהנָה בְּיִשְׂרָאֵל

הכהן הראשון בישראל היה אהרן, אחיו של משה. הכהנה עברה מאב לבנו. הכהנים נחשבו לאנשים קדושים. הכהנים היו אחראים על עבודת המקדש: הקרבת קרבנות, הדלקת המנורה והקטרת קטרת. הכהנים לא קבלו נחלה בכנען כשאר השבטים. היה עליהם להתפזר בנחלות השבטים כדי לשפט את העם וללמד אותו את חקי התורה. כדי לאפשר לכהנים קיום, חיבה התורה את כל יתר שבטי ישראל לדאג לפרנסתם על-ידי תרומות ומתנות.

קראו בספר דברים פרק יח פסוקים ג-ה את משפט הכהנים וענו:

א. אילו תרומות היו הכהנים מקבלים מבני ישראל? _____

ב. בני עלי לא קימו את חקי הכהנה. במה חטאו? _____

ג. פסוק כב מספר על חטא נוסף שחטאו בני עלי. במה חטאו? _____

ד. כיצד התיחס עלי הכהן למעשי בניו? _____

ה. אילו כלי פלחון מזכרים בפרק? _____

- ינאי קרא את הפסוקים יז – יח ומצא בהם צרוף לשוני זהה:
 "ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה'" (פסוק יז).
 "ושמואל משרת את פני ה' נער חגור אפוד בד" (פסוק יח).
 א. מתחו קו מתחת לצרוף הלשוני הזהה בשני הפסוקים.

אף-על-פי שבשני הפסוקים יש צרוף לשוני זהה, תכן הפסוקים שונה.

ב. השלימו בטבלה:

"ושמואל משרת את פני ה' נער חגור אפוד בד" (פסוק יח)	"ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה'" (פסוק יז)
הדמות _____	הדמיות _____ ו _____
המעשים שעשה _____	המעשים שעשו _____
מקום ההתרחשות _____	מקום ההתרחשות _____
_____	_____

הסופר המקראי השתמש בצרוף לשוני זהה בכתבו על חפני, פנחס ושמואל, כדי להדגיש את ההבדל הגדול ביניהם.

3. תכונותיהם ומעשיהם של חפני ופנחס מנגדות לתכונותיו ולמעשיו של שמואל.

א. מינו בטבלה את המלים שבמחסן.

תכונותיהם ומעשיהם של שמואל	תכונותיהם ומעשיהם של חפני ופנחס
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

מחסן: חמדנות, יְהָרָה, צְנִיעוּת, עֲנוּה, זְלוּל בְּחֻקֵי הַתּוֹרָה, הַתְנַשְּׂאוֹת, חִלּוּל הַקֹּדֶשׁ, אֱלִימוֹת, תּוֹקֶפְנוּת, אֲכֻזְרִיּוֹת, חֶסֶר סְבֻלָּנוּת, נְצוּל, רְגִישׁוֹת לְזוּלָּת, הַתְּחַשְּׁבוֹת בְּזוּלָּת, כְּבוֹד, יִשְׂרָאֵל, אֶהְבֵּת שְׁלוֹטוֹן וּשְׂרָרָה.

ב. האם בני עלי מתאימים להיות מנהיגי העם?

4. עלי הוכיח את בניו על חטאייהם, אך הם לא שמעו בקולו, כי

5. מעשיו והתנהגותו של שמואל קדמו בהדרגתיות את מעמדו.

א. העתיקו בכל מדרגה את הפסוק המתאים.

פסוק כו

פסוק כא

פסוק יח

ב. שִׁעְרוּ: לַאֲיֵזָה מַעְמָד יִגִּיעַ שְׁמוּאֵל?

עד שתוכלו לאמת את השערותכם, השאירו את המדרגה הגבוהה ביותר ריקה.

6. **אן המיניון**

חן ראה בדמיונו את חנה תופרת מעיל לבנה, ומחשבות רבות מתרוצצות בראשה. כתבו בבועות.

Thought bubbles for writing.

7. חנה רקמה את המעיל וקשטה אותו. צבעו וקשטו את המעיל.
 תוכלו להשתמש בנירות צבעוניים, בחרוזים, בפאיטים, ובחוטים
 צבעוניים.

8. 'נא' האנא'

8.

א. מהו הבטוי המסתתר בצירוף?

” כל _____ ”

בבטוי זה משתמשים בימינו לתאור לקיחה מכל הבא ליד, בלא כל בחירה.

ב. חברו משפט עם הבטוי.

פֶּרֶק ג
הַתְּגִלוֹת ה' לְשִׁמוּאֵל

1. הַסּוֹפֵר הַמְּקַרְאֵי מְסַפֵּר עַל הַתְּגִלוֹת ה' לְבְנֵי אָדָם בְּיָמֵי שְׁמוּאֵל. הֶעֱתִיקוּ אֶת

הַפְּסוּק הַמְּתָאֵר זֹאת, פְּסוּק א: "

הַסְּבִירוּ: _____

2. **10 תְּחִלָּה**

חֹן עֵרֶךְ אֶת סְפוֹר הַתְּגִלוֹת ה' לְשִׁמוּאֵל כְּמַחְזָה. הַשְּׁלִימוּ בְּבוֹעוֹת הַדְּבוּר שֶׁבְּתִמוּנוֹת.

מְקוֹם הַהִתְרַחֲשׁוֹת: _____

זְמַן הַהִתְרַחֲשׁוֹת: _____

הַדְּמִיּוֹת: _____

"וַיִּלֶּךְ וַיִּשְׁכַּב."

"ויסף ה' קרא עוד שמואל."

"ושמואל טרם ידע את ה'..."

"ויסף ה' קרא שמואל בשלישת."

"וילך שמואל וישכב במקומו."

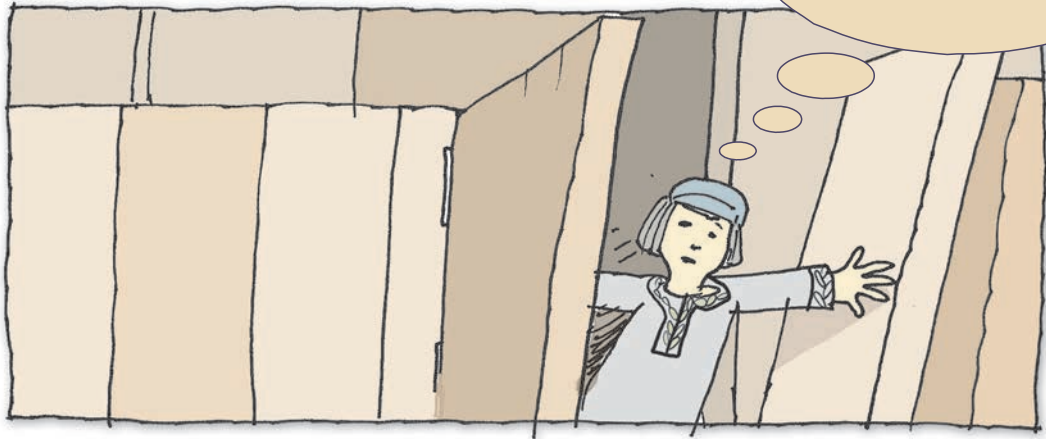
"ויבא ה' ויתיצב ויקרא
כפעם־בפעם שמואל שמואל."

הנה אנכי עשה דבר בישראל

עד עולם.

"וישכב שמואל עד הבקר."

”וַיִּפְתַּח (שְׂמוּאֵל) אֶת־דִּלְתוֹת בַּיִת־ה'...”

”וַיִּקְרָא עָלַי אֶת שְׂמוּאֵל”

עָלַי מִקְבֵּל אֶת הָעֵנֶשׂ בְּהַכְנָעָה.

3. עלי צוה על שמואל לומר: "דבר ה' כי שמע עבדך", אך שמואל אמר: "דבר

כי שמע עבדך".

איזו מלה השמיט שמואל בדבריו? _____
שערו: מדוע השמיט שמואל מלה זו?
(העזרו בתשובותיכם לשאלה מספר 1).

4. רֹנִית הַאֲשֵׁטֶנִית

בני עלי חטאו בזבח ונאצו את מנחת ה'.
רֹנִית יודעת, שאדם שחטא יכול היה להביע חרטה ולכפר על חטאיו על-
ידי זבח ומנחה.

אפשרות זו נשללה מבני עלי.

א. העתיקו את הפסוק המוכיח זאת.

" _____ "

ב. אילו מלים חוזרות בחטא ובענש?

ג. מדוע נשללה זכות זו מבני עלי?

5. מדוע הוטל הענש גם על עלי?

ינאי האשנאי

6.

מהו הבטוי המסתתר בציור?

”אָטֶר

.”

בבטוי זה משתמשים בימינו כאשר מתארים אדם שמזדעזע
מבשורה רעה ששמע, בדומה לזעזוע שחש אדם באזניו כשהוא
נמצא בקרבת פעמון גדול מצלצל.

7. מעמדו של שמואל התחזק (כתבו בלשון התנ"ך. העזרו בפסוקים יט – כא).

”שמואל עלה לגדלה.”

”ה' תמד בשמואל ועזר לו.”

”שמואל התפרסם בכל הארץ כנביא אמת.”

”לשמואל נתן התאר”

”ה' הוסיף להתגלות לשמואל.”

כתבו את התאר "נביא" במדרגה העליונה שבעמוד 27.

111 הסקרו

1.

הפלשתים

חנו למד על הפלשתים מתוך קטעי המידע, המפה והציוור המופיעים בעמודים הבאים.

קראו וענו:

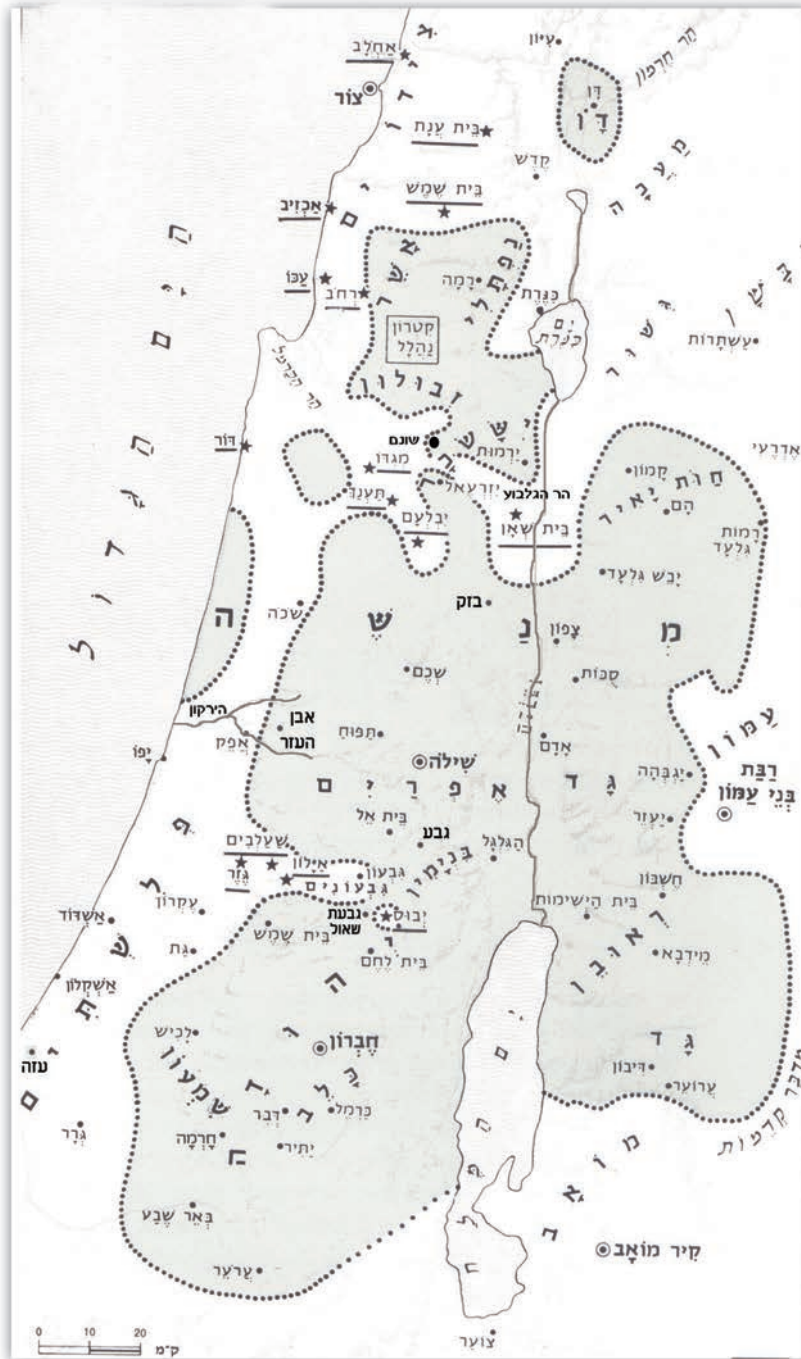
הפלשתים היו חלק מקבוצת עמים שנקראו "גויי הים". עמים אלה הגיעו לארץ כנען כנראה מאנטוליה ומן האיים המערביים לה, בעקר מהאי כפתור (כרתים של ימינו). הפלשתים הגיעו לכנען וסביבותיה בראשית המאה ה-12 לפנה"ס, סמוך לעליתם של שבטי ישראל ממצרים.

א. סמנו במפה את דרכם של הפלשתים מאנטוליה ומהאי כפתור לארץ כנען.

הַפְּלִשְׁתִּים הִתְיָשְׁבוּ בְּאָזוֹר מִישׁוֹר הַחוֹף הַדְּרוֹמִי: מִנַּחַל הַיְרֵקוֹן וְעַד עֵזָה.

ב. צָבְעוּ בַּמַּפָּה אֶת תְּחוּם הַהִתְיָשְׁבוֹת שֶׁל הַפְּלִשְׁתִּים.

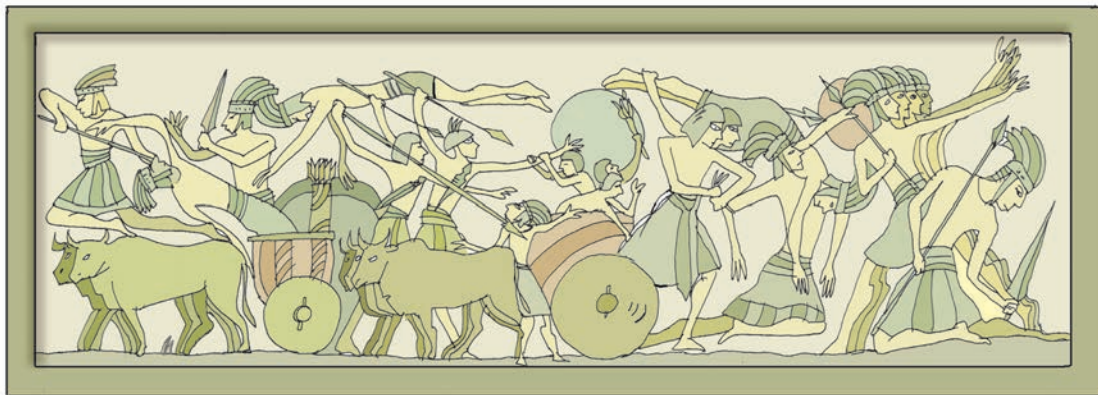
הַפְּלִשְׁתִּים מָשְׁלוּ בְּחַמֵּשׁ עָרִים גְּדוֹלוֹת: עֵזָה, אֲשַׁקְלוֹן, אֲשֶׁדוֹד, גֵּת וְעַקְרוֹן.

כָּל עִיר הִיְתָה "עִיר מְדִינָה", שֶׁבְּרֵאשֶׁה עֵמֶד מוֹשֵׁל שֶׁנִּקְרָא "סָרֵן". הָעָרִים הָיוּ מְאַחְדוֹת בְּבְרִית, וּבִשְׁעַת חָרוֹם עָזְרוּ זֶז לְזֶז.

ג. סָמְנוּ בַּמַּפָּה בְּעֵמוֹד 35 אֶת חֲמֵשׁ עָרֵי הַפְּלִשְׁתִּים.

לַפְּלִשְׁתִּים הָיָה צָבָא חָזַק וּמְאָרְגָן הַיָּטֵב. הַחֲיָלִים הָיוּ מְאֻמָּנִים, בְּעֵלֵי נִסְיוֹן בְּמִלְחָמוֹת וּמְצִידִים בְּכָלֵי נֶשֶׁק עֲשׂוּיִים מִתְּכֶת: רֶמַח (כִּידוֹן קָצֵר), מִגֵּן עָגֹל וְחָרֶב. הַפְּלִשְׁתִּים הָיוּ מְצִידִים בְּמִרְכָּבוֹת קָרֵב רְתוּמוֹת לְשׂוֹרִים.

ד. סָמְנוּ בַּצִּיּוֹר אֶת כָּלֵי הַנֶּשֶׁק שֶׁל הַפְּלִשְׁתִּים.

תְּבַלִּיט עַל קִיר הַמִּקְדָּשׁ בְּמְדִינַת הָאֲבוֹ שֶׁבְּמִצְרַיִם.

חרבות כנעניות

הַפְּלִשְׁתִּים יָדְעוּ לְהַכִּין כְּלֵי נֶשֶׁק וְכְלֵי עֲבוּדָה עֲשׂוּיִים מִבְּרֹזֶל. יָדַע זֶה לֹא הָיָה מִצּוּי בְּיַדֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הַפְּלִשְׁתִּים שָׁמְרוּ עַל הַיָּדַע הַזֶּה בְּסוּד.

הַפְּלִשְׁתִּים נָסוּ לְפָלֵשׁ לְעוֹד אֲזוֹרִים בְּכַנְעַן וּלְהַשְׁתַּלֵּט עַל דְּרָכֵי הַמַּעְבָּר מִהַדְרֹם לְצָפוֹן. הַפְּלִשְׁתִּים נִלְחָמוּ בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָיוּ תְּקוּפוֹת שֶׁהַפְּלִשְׁתִּים שָׁעֲבָדוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִטִּילוּ עֲלֵיהֶם פַּחַד גָּדוֹל.

ה. אֵילוּ שְׁבֵטִים סָבְלוּ בְּמִיחָד מִהַפְּלִשְׁתִּים?

אל כנעני

ו. אֵיזָה שׁוֹפֵט נִלְחַם בַּפְּלִשְׁתִּים (שׁוֹפֵטִים פְּרָקִים יג – טז)?

הַפְּלִשְׁתִּים הָיוּ עוֹבְדֵי אֱלִילִים. הֵם אָמְצוּ לְעַצְמָם אֶת אֱלִילֵי כְּנָעַן: בַּעַל, דָּגוּן, עֲשֵׁתֶרֶת וְעוֹד.

ז. בספר שופטים פרק טז פסוקים כג – ל מספר על הפלשתים החוגגים במקדש אלהיהם דגון. מה היתה הסבה לחגיגה? _____

ח. כיצד חגגו הפלשתים במקדש? _____

2. שָׁעָרוּ: מדוע יצאו בני ישראל למלחמה בפלשתים (העזרו במידע שבעמודים הקודמים)?

3. המלחמה הראשונה בפלשתים (פסוקים א – ג). השלימו.

א. בני ישראל נִעְרְכוּ לְמִלְחָמָה בַּפְּלִשְׁתִּים בְּ _____.

ב. הקיפו בְּצָבַע כָּחַל אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם בַּמָּפָה שֶׁבְּעִמּוֹד 35.

ג. הפלשתים נִעְרְכוּ לְמִלְחָמָה בְּ _____.

ד. הקיפו בְּצָבַע אָדָם אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם בַּמָּפָה שֶׁבְּעִמּוֹד 35.

ה. תוצאות המלחמה:

נִצְחוּ. _____

לוחמים מבני ישראל נָפְלוּ בַּמִּלְחָמָה. _____

חן דמין ששמע את זקני ישראל מתייעצים.
השלימו.

כדאי שנקח את ארון
הברית למלחמה בפלשתים כדי

ארון הברית קדוש כי נמצאים בו _____

(שמות פרק לז פסוקים א – ט)

זכור לי נס חצית הירדן כשהכהנים
נושאים את ארון הברית

(יהושע פרק ד פסוקים טו – כד)

בכבוש יריחו הכהנים נושאי ארון הברית

(יהושע פרק ו פסוקים ד – ה)

לדעתי לא כדאי להביא את ארון
הברית למלחמה כי

6. כיצד השפיע הפחד מפני ארון הברית על הפלשתים? כתבו נכון / לא נכון.

א. הפחד מפני השעבוד לישראל המריץ את הפלשתים להלחם באמץ.

ב. הפחד מאלהי ישראל החליש את רוחם של הפלשתים, והם ברחו משדה

הקרב. _____

ג. הפחד מפני ארון הברית גרם לפלשתים להכניע ולהשתעבד לישראל.

ד. הפחד עורר בפלשתים רצון עז להוכיח שהם יכולים לנצח את אלהי

ישראל. _____

7. ספרו על מקרה שבו הצלחתם להתגבר על הפחד. _____

8. תוצאות המלחמה השנייה בפלשתים (פסוקים י – יא). השלימו:

נצחו. _____

לוחמים מבני ישראל נפלו במלחמה. _____

חפני ופנחס _____.

ארון הברית _____.

9. כיצד הגיעה הידיעה על התבוסה במלחמה לעיר שילה? _____

הי' דעתך?

היילה סטאין, רץ מרתון, נציג ישראל באולימפיאדת אתונה, 2004.

לפני כ־2,500 שנים התנהל קרב בין הפרסים ליוונים במקום שנקרא מרתון. היוונים נצחו את הפרסים. רץ מיוחד יצא ממרתון לאתונה שבין לבשר את בשורת הנצחון. הוא רץ כל הדרך, מרחק של 42 ק"מ, הודיע את בשורת הנצחון, נפל ומת. לזכר ריצה זו מתקיימת "ריצת המרתון", שהיא ענף ספורט שמתחרים בו היום באולימפיאדות.

10. א. מי היה הרץ המודיע (פסוק יב)?

ב. מה היה מראהו?

ג. הרץ נהג לפי מנהגי האבל.

בימי קדם קרעו אנשים אבלים את בגדיהם, שמו עפר או אפר על ראשיהם, לבשו שקים, לא התרחצו ולא התגלחו.

ד. אילו מנהגי אבל נהוגים בימינו?

11. הרץ ספר לעלי על ארבעה אסונות:

א.

ב.

ג.

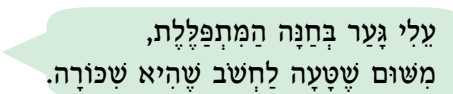
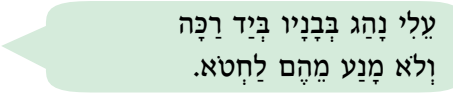
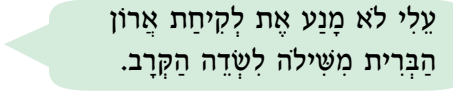
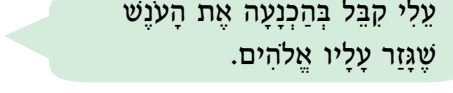
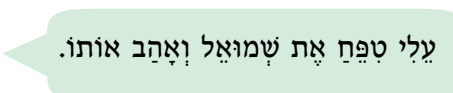
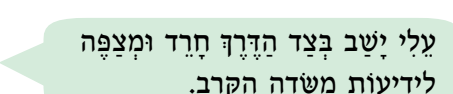
ד.

12. מדוע דוּחַ הַרֶץ לְעָלִי עַל הָאֲסוּנוֹת בְּהַדְרָגָה, מִהַבְּשׂוּרָה הַ"קְלָה" לְקִשָּׁה?

13. מַה קָרָה לְעָלִי כְּשֶׁשָּׁמַע אֶת הַבְּשׂוּרָה הַרְבִּיעִית וְהִקְשָׁה בְּיוֹתֵר?

14. מַעֲשֵׂיו שֶׁל עָלִי הִכְהִין מְלַמְדִים עַל אָפְיוֹ.

א. כְּתַבוּ לִיד כָּל מַעֲשֵׂה שֶׁל עָלִי אֶת תְּכוּנַת הָאָפִי הַמְתַּאֲיָמָה.

- _____ עָלִי גָעַר בַּחֲנָה הַמְתַּפְּלֵת,
מְשׁוּם שֶׁטָעָה לְחַשֵּׁב שֶׁהִיא שְׂכוּרָה.
- _____ עָלִי נִהַג בְּבִנְיֵו בַּיַד רַכָּה
וְלֹא מָנַע מֵהֶם לְחַטֹּא.
- _____ עָלִי לֹא מָנַע אֶת לְקִיחַת אָרוֹן
הַבְּרִית מִשִּׁילָה לְשִׂדֵּה הַקָּרֵב.
- _____ עָלִי קָבַל בְּהַכְנָעָה אֶת הָעֹנֵשׁ
שֶׁגָּזַר עָלָיו אֱלֹהִים.
- _____ עָלִי טָפַח אֶת שְׂמוּאֵל וְאַהֵב אוֹתוֹ.
- _____ עָלִי יָשַׁב בְּצַד הַדְּרֹךְ חֵרֵד וּמְצַפֶּה
לִידְעוֹת מִשִּׂדֵּה הַקָּרֵב.

הַתֵּנֶןךָ מְצִיג אֶת עָלִי כְּדַמוֹת שֵׁשׁ לָהּ יְתְרוֹנוֹת וְחִסְרוֹנוֹת.

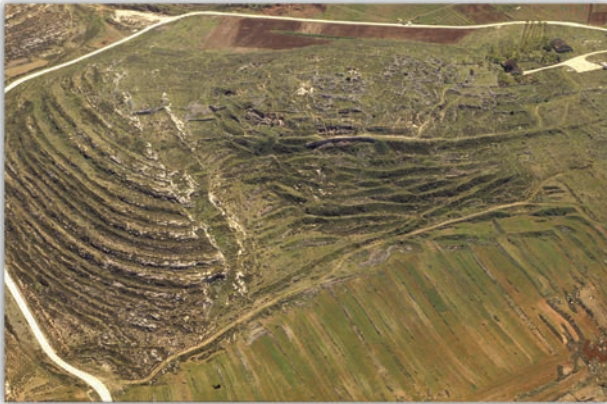
ב. סָמְנוּ בְּקוּ כָּחַל אֶת תְּכוּנוֹתָיו הַחַיִּיבִיּוֹת שֶׁל עֲלִי.

ג. סָמְנוּ בְּקוּ אָדָם אֶת תְּכוּנוֹתָיו הַשְּׁלִילִיּוֹת שֶׁל עֲלִי.

ד. מַה דְּעַתְּכֶם עַל עֲלִי כְּמִנְהִיג הָעָם?

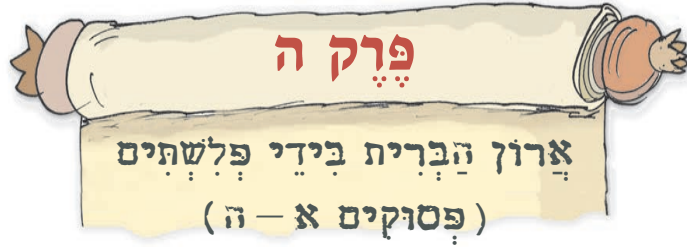
15. כִּיצַד הַשְּׁפִיעַ הָאָסוֹן עַל אֵשֶׁת פְּנַחֵס?

16. מִדּוּעַ קִרְאָה לְבִנָּה "אֵי-כְבוֹד"?

תל שילה

1. הפְּלִשְׁתִּים הֵבִיאוּ אֶת אָרוֹן הַבְּרִית לְמִקְדָּשׁ דָּגוֹן. שְׁעֵרוּ: מִדּוּעַ?

הָאֵל דָּגוֹן

אֵילֵת קִרְאָה בְּאֲנָצִיקְלוֹפֵדְיָה שֶׁדָּגוֹן הָיָה אֱלֹהֵי הַפְּלִשְׁתִּים. דָּגוֹן – מְלִשׁוֹן דָּגוֹן – אֵל הָאָדָמָה הַמְצַמִּיחַ תְּבוּאָה. דָּגוֹן הָיָה אֶחָד הָאֱלֹהִים הָרֵאשִׁיִּים שֶׁל עַמֵּי כְּנָעַן. הַפְּלִשְׁתִּים הִשְׁפִּיעוּ מְאֻמוֹנָתָם שֶׁל הַכְּנַעֲנִים וְעִבְדוּ גַם לָאֱלֹהִים בְּעַל־זְבוּב וְעִשְׂתָּרֶת.

מה קרה בְּמִקְדָּשׁ דָּגוֹן?

בְּלִילָה הָרֵאשׁוֹן

בְּלִילָה הַשֵּׁנִי

חן דמיון ששמע את כהני דגון מתיעצים מה לעשות. השלימו.

אם האל דגון נפל לפני הארון, זה סימן

כדאי לנו

לדעתי

ראשו וידיו של דגון נפלו על המפתח.

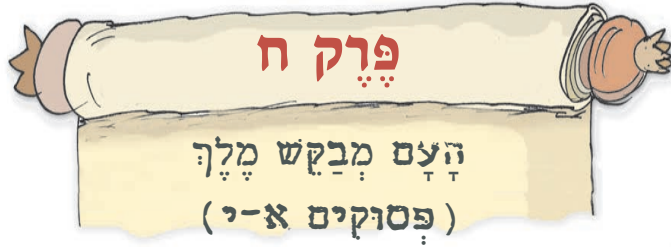
מעשה אסור

1. לְהִיכֵן הוּבָא אַרוֹן הַבְּרִית? _____
2. מִי נִבְחַר לְשֹׁמֵר עַל אַרוֹן הַבְּרִית? _____
3. כַּמָּה שָׁנִים שָׁכַן אַרוֹן הַבְּרִית בְּקָרִית יְעָרִים? _____
4. לְפָנֶיכֶם פְּסוּקִים שְׁמֵתָאָרִים אֶת הַתְּפִקִידִים שְׁמֵלֵא שְׁמוּאֵל.
א. חֲבְרוּ בְּקוּ יִשְׂרָאֵל כָּל פְּסוּקֵי לַתְּפִקִיד הַמֵּתָאִים.

<p>”וְהִנְעִיר שְׁמוּאֵל מִשְׁרַת אֶת ה' לְפָנָי עָלַי”. (פְּרָק ג פְּסוּק א)</p>	<p>”וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדָּן עַד בְּאֵר שֶׁבַע כִּי נֶאֱמַן שְׁמוּאֵל לְנָבִיא לַה”. (פְּרָק ג פְּסוּק כ)</p>	<p>”וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי חַיָּו”. (פְּרָק ז פְּסוּק טו)</p>
<p>שְׁמוּאֵל מְנַהֵיג הָעָם</p>		
<p>שׁוֹפֵט</p>	<p>נָבִיא</p>	<p>כֹּהֵן</p>

- ב. כָּל הַקּוּיִם עֲבְרוּ דֶרֶךְ הַמִּשְׁפָּט: _____
5. מָה הָיָה יַחַס הָעָם לְאַלֵּהָיו בְּתִקּוּפַת שְׁמוּאֵל? _____
6. מָה עָשָׂה שְׁמוּאֵל כְּדִי לְחַזֵּק אֶת הָאֱמוּנָה בְּה' ? _____

ינאי האנאי

1.

ינאי יודע שְׁלֹרֵב דוֹמִים מְעִשִׂי הַבְּנִים לְמַעֲשֵׂי אָבוֹתֵיהֶם, אֲךָ בְּנֵיו שֶׁל שְׁמוּאֵל
לֹא הִלְכוּ בְּדַרְכֵי אָבִיהֶם.

ינאי נִזְכָּר בְּבִטּוֹי "חֹמֶץ בֶּן יִין" (בְּבֹא מְצִיעָא פ"ג).

א. מְצָאוּ בַּמְלוֹן אֶת הַבִּטּוֹי וְכָתְבוּ אֶת פְּרוּשׁוֹ.

ב. כִּיצַד מִתְקַשֵּׁר בִּטּוֹי זֶה לְמִסְפָּר בַּפָּרָק?

ג. מַה פְּשָׁעִם שֶׁל בְּנֵי שְׁמוּאֵל?

אוּ חֲמִינִין

2.

חוּ דַמִּין שֶׁשָּׁמַע אֶת דְּבַרֵי הַזְּקֵנִים לְשְׁמוּאֵל.
הַשְּׁלִימוּ.

שְׁנֵי בָּנֶיהָ, _____ וְ _____
אֵינָם הוֹלְכִים בְּדַרְכָּהּ.
הֵם (פְּסוּק ג): _____

אֲתָה כְּבֵר זְקֵן וְאֵינְךָ יָכוֹל

כְּשִׂיחָהּ לָנוּ מֶלֶךְ, _____

הַמֶּלֶךְ עָלֵינוּ מֶלֶךְ כְּדֵי שֶׁ

3. בני ישראל רוצים להיות "ככל הגויים". הסבירו למה הכוונה. _____

4. מה היתה תגובת שמואל לבקשת הזקנים? _____

5. מדוע התנגד שמואל להמלכת מלך על ישראל? _____

6. רֹנִית מְרִינָה

רֹנִית דְּמִינָה שֶׁקְרָאָה דָּף מִיּוֹמְנוּ שֶׁל שְׁמוּאֵל. הַשְּׁלִימוּ:

כֹּה יֵאָדָּר אִי עֲשִׂיתִי רַבּוֹת אֲמַסְנָה הָעָם: _____

וְעָתִּי, כְּשֶׁקָּרַן הָעָם בְּקִשׁוֹ אֲמַנִּי אֶהְיֶה עֲלוֹהֶם אֵלֶיךָ. אֲנִי אֹשֵׁשׁ עַל _____

אֲנִי מְרִינָה עַל _____

7. תשובת ה' לשמואל. כתבו בלשון התנ"ך (פסוקים ז – י).

ה' צוה על שמואל להענות לבקשת העם.

ה' נחם את שמואל, והסביר לו שהעם לא מאס בו, כי אם במלכות ה'.

ה' צוה על שמואל להודיע לעם את משפט המלך.

משפט המלך
(פסוקים יא – כב)

1. יונית המשפטנית

יונית קראה בספר דברים את חק המלך ואת כללי ההתנהגות החלים על מלך ישראל. קראו בספר דברים פרק יז פסוקים יד – כ. השלימו:

מלך ישראל יבחר בידי _____

מלך ישראל חייב להיות מעם _____

למלך ישראל אסור _____

מלך ישראל חייב לצית ל _____

מלך ישראל שיצית ל"חק המלך" יזכה בגמול: _____

2. כיצד צריך מלך ישראל לנהג לפי חק המלך בספר דברים פרק יז?

כתבו נכון/לא נכון.

— מלך ישראל חייב לצית לחקי התורה. _____

— מלך ישראל יכול לחוקק חקים לפי רצונו. _____

— מלך ישראל יצבר לו רכוש רב. _____

— מלך ישראל יחיה בצניעות ובענוה. _____

3. שְׂמוּאֵל הִסְבִּיר לְעַם אֶת מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ.

מָה יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ לְעַם עַל־פִּי דְבָרֵי שְׂמוּאֵל? הַשְּׁלִימוּ:

אֶת הַבָּנִים _____

אֶת הַבָּנוֹת _____

אֶת הַשָּׂדוֹת, הַכֶּרְמִים וְהַזֵּיתִים _____

אֶת הָעֲבָדִים, הַשְּׂפָחוֹת, אֶת הַבַּחֲוָרִים הַטּוֹבִים וְאֶת הַחֲמוּרִים _____

אֶת הַיְבוּל, אֶת הַזֶּרְעִים, אֶת הַכֶּרְמִים וְאֶת הַצֹּאן _____

4. בְּמִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ חוֹזֵר הַפֶּעַל יִקַּח _____ פְּעָמִים.

מִי יִקַּח מִמֵּי? _____

מָה יִקַּח הַמֶּלֶךְ? _____

מָה בָּאָה הַחֲזָרָה שֶׁל הַפֶּעַל יִקַּח לְהַדְגִּישׁ? _____

5. כִּי־צַד יִתְנַהֵג מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְפִי דְבָרֵי שְׂמוּאֵל? כְּתֹבוּ נִכּוֹן/לֹא נִכּוֹן.

— הַמֶּלֶךְ יִשְׁעֲבֹד אֶת הָעָם וְיִקַּח אֶת רִכְוֹשׁוֹ. _____

— הַמֶּלֶךְ יִדְאָג לְטוֹבַת הָעָם. _____

— הַמֶּלֶךְ יִנְצֵל אֶת הָעָם וְיִטִּיל עָלָיו מָסִים. _____

— הַמֶּלֶךְ יַחֲיֶה בְּצַנִּיעוּת וּבַעֲנָוָה. _____

6. מדוע תאר שמואל דמות של מלך, ששונה מדמות המלך, המתארת בספר

דברים?

7. מה היתה תשובת הזקנים לשמואל (פסוקים יט – כ)?

8. מדוע לא השתכנעו הזקנים מדבריו הקשים של שמואל?

9. נביא הוא שליחו של אלהים. תפקידו לקשר בין העם לאלהיו. לפניכם

תרשים, שמציג את הקשר בין העם לאלהיו באמצעות שמואל הנביא. הוסיפו במלבנים את המלים אלהים, שמואל הנביא, בני ישראל.

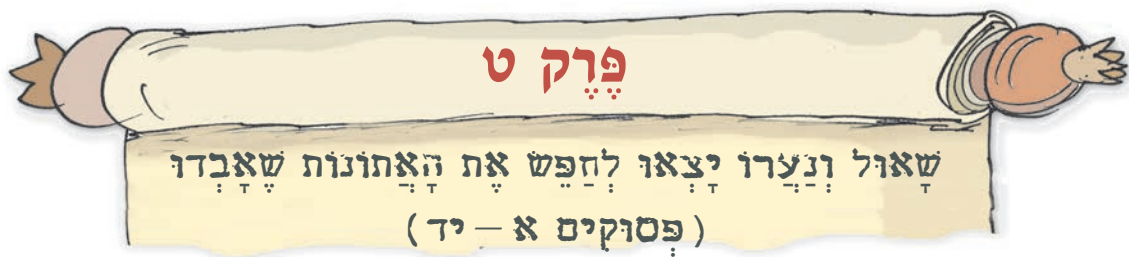

10. לְדַעְתְּכֶם, הָאֵם יֵיטִיב הַמַּעֲבָר לְשִׁטּוֹן מְלוּכְנֵי עַם הָעַם? נִמְקוּ (הַעֲזְרוּ בְרַמְזִים).

רמזים: מנהיגות, יחסים עם השכנים, יחסים בין השבטים, האמונה באלהים, הכלכלה והפרנסה, עצמאות, שעבוד.

הגשת מנחה למלך שלמנאסר מאת המלך יהוא

1. מה ידוע לכם על שָׂאוֹל וּמִשְׁפַּחְתּוֹ? הַשְּׁלִימוּ:

מִשְׁפַּחַת שְׂאוֹל הִיא מְשֻׁבֵּט _____

שָׂאוֹל

מְרֵאָהוּ הַחִיצוֹנִי וּתְכוּנוֹתָיו:

אָבִי שְׂאוֹל

שְׁמוֹ _____

תְּכוּנוֹתָיו: (פְּסוּקֵי א)

2. אֵיזוֹ מְשִׁימָה הוּטְלָה עַל שְׂאוֹל? _____

3. מַדּוּעַ הֶחְלִיט שְׂאוֹל לָשׁוּב לְבֵיתוֹ, אֶף־עַל־פִּי שְׁלֵא הֶצְלִיחַ בְּמְשִׁימָה? _____

4. אֵיזוֹ עֲצָה נָתַן הַנַּעַר לְשְׂאוֹל? _____

5. עַל אֵיזָה מְנַהֵג מְסַפֵּר בְּפְסוּקִים ו – ח? _____

6. מה ספרו השואבות לשאול ולנערו?

יאאי האנאי

7.

מה הבטוי המסתתר בצירור?

” _____ ”

בבטוי זה משתמשים בימינו לתאור אדם מצין, שעולה על האחרים בחכמתו ובכשרונו.

שאול נפגש עם שמואל
(פסוקים טו – כז)

1. יום לפני בוא שאול אמר ה' לשמואל ש

2. כששמואל ראה את שאול, אמר לו אלהים:

3. בדברי ה' לשמואל לא מופיעה המלה מלך. באיזו מלה אחרת השתמש ה'?

איילת השאלת

איילת שאלה: למה התכונן ה' בדבריו "זה יעצר בעמי" (פסוק ז)?
פרושו של רד"ק*: "ימלך, כמו יורש עצור" (שופטים פרק יח, פסוק ז) –
יורש מלוכה.

* רד"ק (רבי דוד קמחי) – פרשן ידוע לתנ"ך. חי לפני כ-800 שנה בדרום צרפת.

וְנִקְרָא הַמֶּלֶךְ עוֹצֵר לְפִי שְׁעוֹצֵר הָעַם, וְשָׁלָא יִלְכוּ וְלֹא יַעֲשׂוּ דְבַר אֶלָּא בְרִשׁוֹתוֹ”.

איזו מלה נרדפת למלך הכרתם בפרושו של רד"ק?

5. כתבו בלשון התנ"ך:

א. שמואל רמז לשאול שהוא יהיה מלך (פסוק כ).

ב. שאול הפתע וענה בצניעות (פסוק כא).

6. תגובתו המצטנעת של שאול דומה לתגובותיהם של מנהיגים שעליהם כבר

למדתם. השלימו את הטבלה:

שמואל א פרק ט פסוק כא	שופטים פרק ו פסוק טו	שמות פרק ג פסוק יא	
			מי המנהיג?
			איזו שליחות הוטלה עליו?
			מי הטיל עליו את השליחות?
			מה הייתה תגובתו לשליחות?

מה משתף למנהיגים משה, גדעון ושאול?

בספורי המנוי של משה, גדעון ושאול למנהיגי העם מופיעים מאפיינים דומים. מאפיינים אלה מצביעים על כך, שספורי מנוי והקדשה בנויים על-פי אותו הדגם.

7. שמואל חלק כבוד גדול לשאול. השלימו:

שמואל הזמין את שאול אל _____, הושיב אותו
ב _____, נתן לו לאכל _____.

8. מדוע בקש שמואל משאול להרחיק מהם את הנער? _____

במה בערך

פֶּרֶק י'

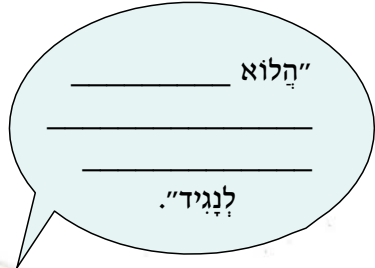
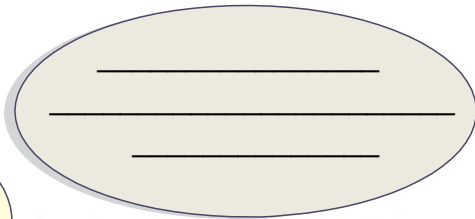
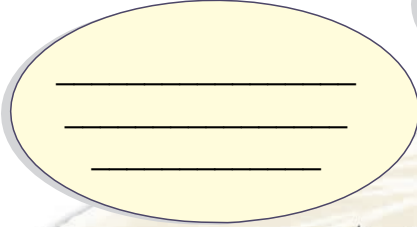
שְׁמוּאֵל מוֹשֵׁחַ אֶת שְׂאוּל לְמֶלֶךְ בְּסֻדְר
(פְּסוּקִים א – טז)

1. **אֵל קְמִינִי!**

1.

- חן רָאָה בְּדַמְיוֹנוֹ אֶת שְׁמוּאֵל מוֹשֵׁחַ אֶת שְׂאוּל לְמֶלֶךְ.
 א. תְּנוּ שֵׁם לְתִמוּנָה.
 ב. הַשְׁלִימוּ בְּבוֹעוֹת שְׁבֻצִיור.

שֶׁמֶךְ זֵית

איִלַּת קְרָאָה בְּאַנְצִיקְלוֹפֵדִיָּה שְׁעֵצֵי זֵית הָיוּ נְפוּצִים בְּרַב הָאֲזוּרִים בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁמֵן הַזֵּית הָיָה מְמוּצָרֵי הַחֻקְלָאוֹת הַחֲשׂוּבִים בְּיוֹתֵר שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בְּתְקוּפַת הַמְּקָרָא. שְׁמֵן הַזֵּית שֶׁמֶשׁ לְמֵאֲכָל, לְמֵאוֹר, לְאַפְיָה, לְהַכְנֵת תַּמְרוּקִים, לְרִפּוּאָה וְלִטְקָסִים דְּתִיִּים – יִצְקוּ שְׁמֵן עַל דְּבָרִים קְדוּשִׁים. איִלַּת חֻקְרָה אֶת תְּהֵלִיד הַפֶּקֶת שְׁמֵן מִזֵּיתִים בְּתְקוּפַת הַמְּקָרָא.

- א. גִּזְרוּ אֶת קִטְעֵי הַמִּידָע מִדְּפֵי הַגְּזִירָה.
- ב. הַדְּבִיקוּ כָּל קִטְעַי מוֹל הַצִּיּוֹר הַמְּתֵאִים.

3. שְׁמוּאֵל נָתַן לְשָׂאוּל שְׁלֹשָׁה אוֹתוֹת כְּדֵי לְעוֹדְדוֹ וּלְחַזְקוֹ (פְּסוּקִים ב – ו).
 א. כָּתְבוּ עַל הָאוֹתוֹת בְּצִיּוֹר.

- ב. הֶעֱתִיקוּ אֶת הַפְּסוּק הַמְּתָאָר אֶת הַשְּׁנוּי שֶׁיְּחוּל בְּשָׂאוּל.

”וְצִלְחָה _____ אַחֲרֵי.”

4. גם משה וגדעון קבלו מה' אותות.

קראו וענו:

א. אילו אותות נתנו למשה (שמות פרק ד, פסוקים א – ט)? _____

ב. אילו אותות נתנו לגדעון (שופטים פרק ו, פסוקים כ – כב)? _____

ג. לשם מה נתנו אותות למשה, גדעון ושאול? _____

קבלת אותות היא עוד מאפיין בדרגם מנוי והקדשה של מנהיגים.

5. איילת השאלות

איילת שאלה: למה התכונן הכתוב בפסוק ו, "ונהפכת לאיש אחר"?
ענו לאילת: _____

6. ינאי השונאי

כשראו אנשי הגבעה את שאול מתנבא, הם שאלו בתמהון:
"מה _____

_____?" (פסוק יא).

דְּבָרֵי תְּמִיּהָה אֱלֹהֵהּ הָיוּ לְפִתְגָּם עֲמָמִי. כְּשֵׁרוּאִים אָדָם שֶׁהִתְחִיל
לַעֲשׂוֹת דְּבָר שֶׁלֹּא הָיָה רָגִיל לַעֲשׂוֹתוֹ לְפָנָי כֵּן, אוֹמְרִים עָלָיו: "הֵגֶם
שְׂאוֹל בְּנֹבֵאִים?"

7. שְׂאוֹל פָּגַשׁ אֶת דָּוִד. כְּתֹבוּ אֶת הַשִּׁיחָה בֵּינֵיהֶם:

הַדָּוִד:

שְׂאוֹל:

הַדָּוִד:

שְׂאוֹל:

איֵלֶת שָׂאלָה: מִדּוּעַ לֹא סִפֵּר שָׂאוֹל לְדוֹדוֹ עַל דְּבַר הַמְּלוּכָה?
עֲנוּ לְאיֵלֶת:

פְּרוּשׁוֹ שֶׁל רָש"י: "וְאֵת דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא הִגִּיד, צְנִיעוּת הִיְתָה בּוֹ".
הַסֵּבֵר: שָׂאוֹל לֹא סִפֵּר לְדוֹדוֹ עַל אוֹדוֹת הַמְּלוּכָה, מִכִּיּוֹן שֶׁהָיָה צָנוּעַ וְעָנּוּ.

שָׂאוֹל כָּתַב בְּיוֹמָנוֹ עַל מַחְשְׁבוֹתָיו וְעַל רִגְשׁוֹתָיו לְאַחַר שֶׁנִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ.

יֵאֵן הַיִּקְרִי!

המלכת שאול במצפה לעיני העם
(פסוקים יז – כז)

10 תנ"ך

1.

חן דמין שהוא כתב עתון שמתאר את המלכת שאול. השלימו:

הנער שחפש אתונות - מצא מלוכה

היום הזעיק שמואל את כל העם אל _____.

אז נאם שמואל באזני העם ואמר: _____

אחר כך הפיל שמואל גורל לעיני כל העם.

מכל שבטי ישראל נלכד שבט _____.

מכל משפחות שבט בנימין נלכדה משפחת _____.

מכל משפחת המטרי נלכד _____.

התברר ש _____ חסר. לאחר חפוש מצאו אותו _____.

כשהובא שאול לפני הכל ראו שהוא _____.

אז אמר עליו שמואל _____.

כל העם הריע בהתלהבות, _____ !!!

שמואל כתב בספר את _____, והניח אותו לפני ה'.

2. ינאי האשנאי
מה הבטוי המסתתר בציור?

” _____ ”

בבטוי זה משתמשים בימינו כְּאֶשֶׁר מְתָאָרִים אָדָם צָנוּעַ מְאֹד, בִּישׁוֹן וְעֵנּוּ.

3. או המיניו

חן דמין שקרא דף מיומנו של שאול השלימו:

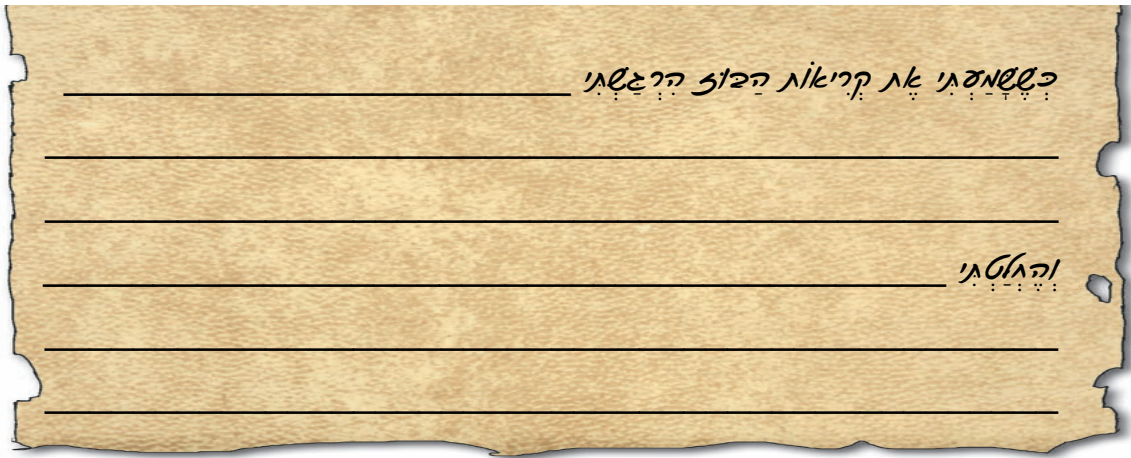
יִנְאִי הִיקְרִי!
הַיּוֹם כִּינֵס שְׂמוּאֵל אֶת כָּל הָעֵס אֲחֻצָּהּ. הִכְנִי שׁ

וּכְשֶׁנֶּפֶל הַגּוֹלָה עַל אֶשְׁפָּתַי הִרְגַּשְׁתִּי

הַגּוֹטָה

אֲחֵר שְׂמַצְאוּ אוֹתִי וְהִצִּיזוּ אוֹתִי אֶפְנֵי כָּל הָעָם. וְשָׂמַעַתְּ הַקְּרִיאָה:
"גִּי הַמֶּלֶךְ!" הִרְגַּשְׁתִּי

לְשֹׁת הַגּוֹלָה אֶקְרִי כִּי אֲשִׁי

4. ינאי האשונאי

ינאי אסף מהפרקים ט – י את הבטויים הבאים:

לשכה – חדר

קרואים – מזמנים

תשורה – שי, מתנה.

משכמו ומעלה – בטוי המתאר אדם מצין העולה על האחרים
בכשרונו ובחכמתו.

נחבא אל הפלים – בטוי המתאר אדם צנוע, בישן וענו.

עזרו לינאי לשבץ את הבטויים בקטע הבא:

נגני התזמרת הגיעו לבית הנשיא לקבלת "אות הנשיא הזמין
אותם להכנס אל ה _____ שלו. בלשכה ישבו וחכו כל
ה _____, וצפו לשמע את דבר הנשיא.
הנשיא שבח את הנגנים והעניק לכל נגן _____ . הנשיא שבח
במיחד את מנצח התזמרת ואמר שהוא _____ ,
מטובי המנצחים בארץ. הנשיא רצה להעניק פרס הצטיינות לנגן החצוצרה.
הנגן הבישן _____ ולא קם
ממקומו. רק לאחר שקראו בשמו בשנית, אזר אמן וקם לקבל את הפרס.

פֶּרֶק יֵא

הַמְּלַחְמָה בְּבְנֵי עַמּוֹן

1. מי האויב שאים על יבש גלעד?

2. מַן הַסְּקִינּוּ

יבש גלעד

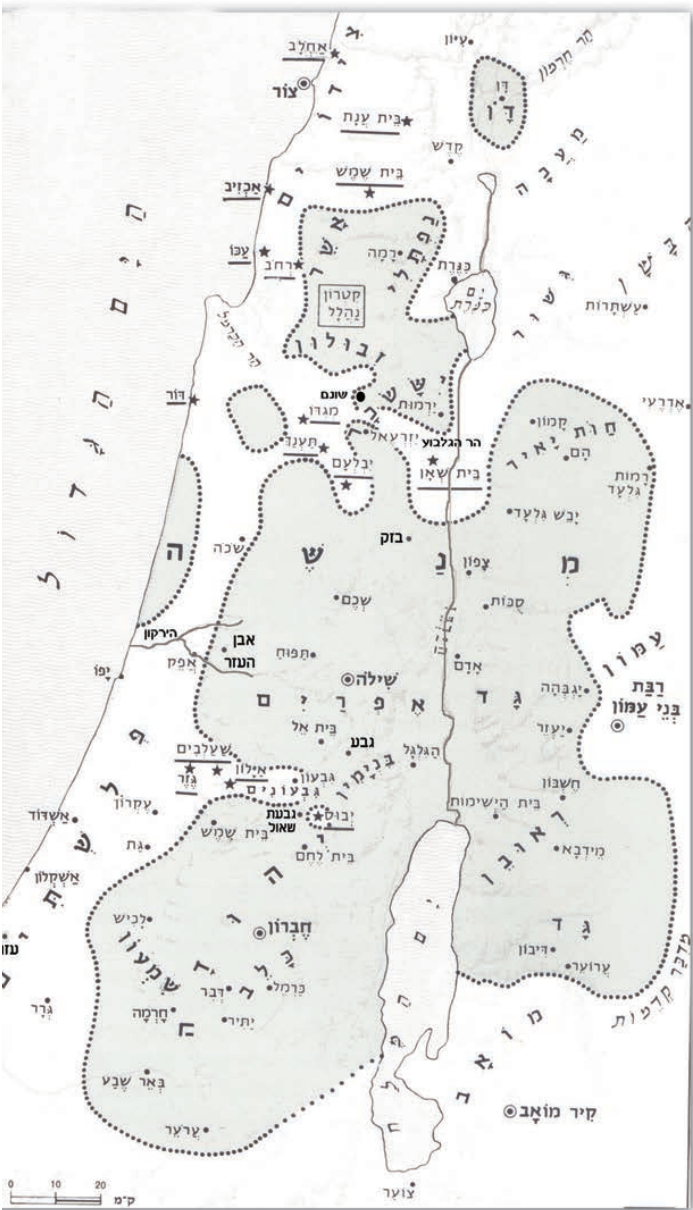
חָנוּ לְמַד עַל יַבֵּשׁ גַּלְעָד מִתּוֹךְ קְטַעֵי הַמִּידָע וְהַמֶּפֶה הַמְצַרְפִּים. קְרָאוּ וְעֲנוּ:

כְּשִׁיצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בְּדַרְכָם לְאֶרֶץ כְּנָעַן, כָּבְשׁוּ שְׁטָחִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַמְזָרְחִי מִיַּדֵּי מוֹאָב, מִיַּדֵּי בְּנֵי עַמּוֹן וּמִיַּדֵּי הָאֱמֹרִי. הַשְּׁבֻטִים רְאוּבֵן, גָּד וְחֻצֵי הַמְּנַשֶּׁה, שֶׁהָיָה לָהֶם מְקֵנָה רַב, בִּקְשׁוּ מִמֶּשֶׁה לְהַתְנַחֵל בְּשְׁטָחִים הָאֵלֶּה.

- א. הקיפו בצבע במפה את השטחים שבהם התישבו שנים וחצי השבטים.
- ב. רב העם התנחל בעבר הירדן ה_____.

אחת הערים הגדולות והמבצרות בעבר הירדן המזרחי באזור הגלעד היתה יבש גלעד.

- ג. הקיפו במפה את העיר יבש גלעד.
- ד. יבש גלעד נמצאת בנחלת שבט ה_____.

בתקופת השופטים פרצה מלחמה בין בני עמון ובין שבטי ישראל תושבי הגלעד.

ה. קראו בספר שופטים פרק יא, פסוקים ד – ו.

למי פנו אנשי הגלעד לעזרה? _____

ו. קראו בספר שופטים פרק יא, פסוקים לב – לג.

מה היתה תוצאת המלחמה של יפתח בבני עמון? _____

3. יונית המשפטנית

יונית רשמה את המשא ומתן שנהלו אנשי יבש גלעד עם מלך בני עמון.
א. השלימו:

אנשי יבש גלעד בקשו (פסוק א): _____

נחש העמוני הסכים לכרת ברית עם אנשי יבש גלעד בתנאי ש

_____ (פסוק ב)

תנאי זה נראה אכזרי ומשפיל. לכן בקשו אנשי יבש גלעד (פסוק ג)

_____ פדי

נחש העמוני הסכים.

ב. מדוע בקשו אנשי יבש גלעד מנחש העמוני לכרת עמם ברית?

ג. מדוע הסכים נחש העמוני לתת לאנשי יבש גלעד ארפה של שבועה

ימים? _____

4. סִמְנוּ בַּמִּפְּהָ שְׁבַע מוֹד 67 אֶת דְּרָכָם שֶׁל הַמְּלָאכִים (הַשְּׁלִיחִים) מִיָּבֵשׁ גִּלְעָד אֶל גְּבַעַת שְׂאוּל.

5. כִּיצַד הִשְׁפִּיעוּ דְבָרֵי הַשְּׁלִיחִים מִיָּבֵשׁ גִּלְעָד עַל הָעָם? _____

6. כִּיצַד הִשְׁפִּיעוּ דְבָרֵי הַשְּׁלִיחִים מִיָּבֵשׁ גִּלְעָד עַל שְׂאוּל (פְּסוּק ו)?

7. שְׂאוּל אָרְגַן אֶת הָעָם לְמַלְחָמָה בְּבְנֵי עַמּוֹן.

א. כִּיצַד גָּיַס אֶת הַלּוֹחָמִים? _____

ב. הֵיכֵן כָּנַס אֶת הַלּוֹחָמִים? _____

ג. סִמְנוּ בַּמִּפְּהָ שְׁבַע מוֹד 67 אֶת מְקוֹם הַהֲתַכְנְסוֹת.

ד. כַּמָּה לּוֹחָמִים הִתְגַּיְסוּ? _____

8. אֵיזוֹ בְּשׁוֹרָה הִבִּיאוּ הַשְּׁלִיחִים לְאִנְשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד? _____

9. אִנְשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד תַּחְבְּלוּ תַּחְבּוּלָה וְהוֹדִיעוּ לְנַחֵשׁ הָעַמּוֹנִי:

_____ , _____ "מִחֶר"

_____ ."

10. המלחמה בבני עמון.

א. מהלך המלחמה

ב. תוצאות המלחמה

11. אה קמריאן

11.

חן דמין שראין את שאול לאחר הנצחון. השלימו את התשובות:

ש. כיצד הרגשת כששמעת על השפלתם של אנשי יבש גלעד?

ת.

ש. כיצד הצלחת לגייס את כל העם למלחמה?

ת.

ש. באילו תכסיסים השתמשת במלחמה בעמונים?

ת.

ש. מה אתה מתכוון לעשות למתנגדים לשלטונך?

ת.

ש. זו הפעם השלישית שממליכים אותך למלך. במה שונה הרגשתך היום
מהרגשתך בהמלכות הקודמות?

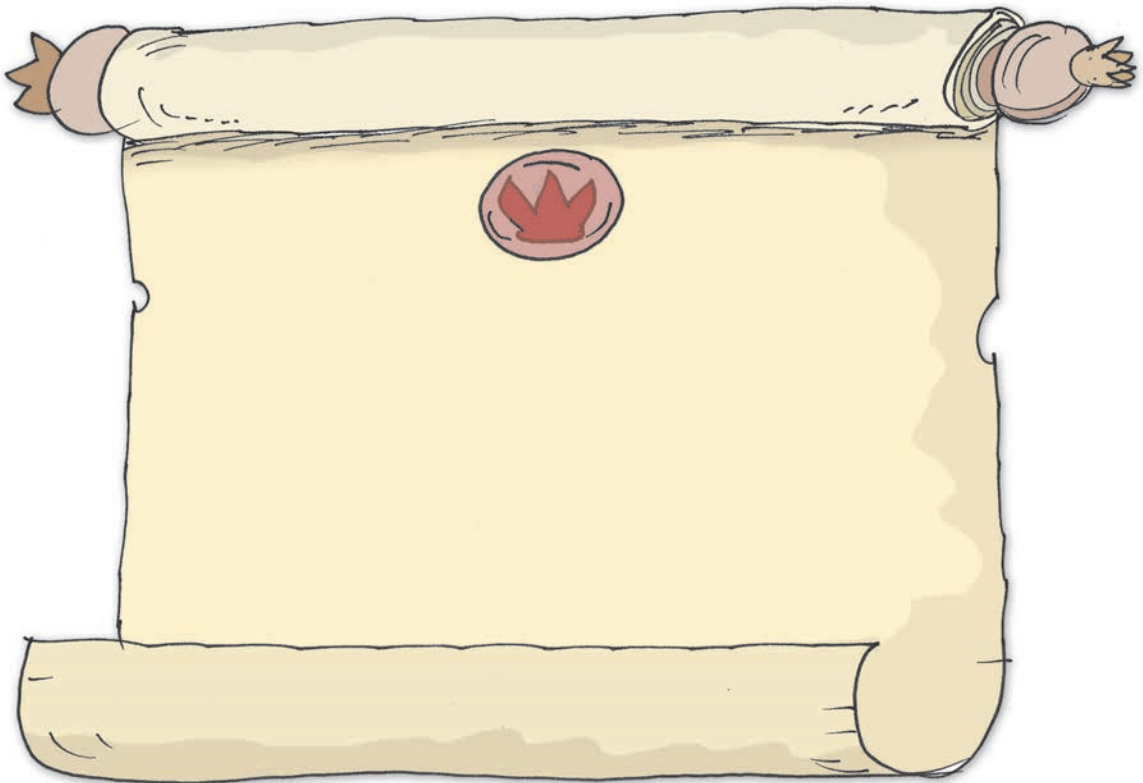
ת. _____

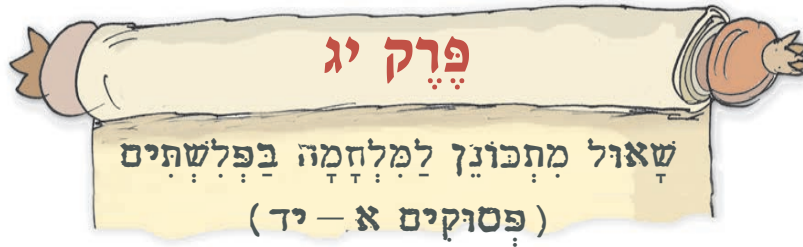
ש. מה הן תכניותיך לעתיד?

ת. _____

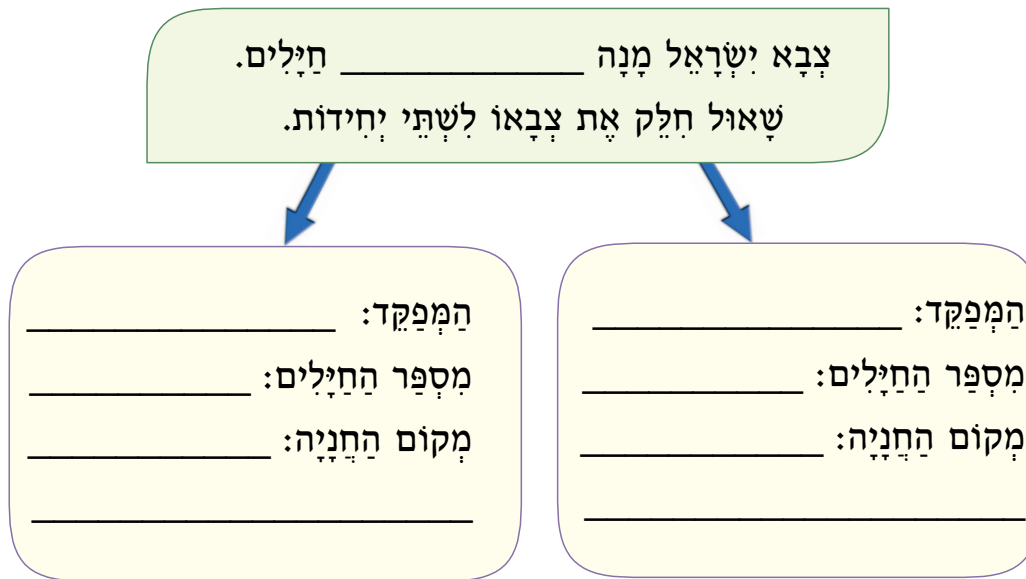
12. מדוע, לדעתכם, המלך שאול שלש פעמים?

13. כתבו במסגרת כרזה לכבוד המלכת שאול למלך הראשון על ישראל. קשטו
את הכרזה.

1. שָׂאוּל הִתְחִיל לְבַסֵּס אֶת מַמְלַכְתּוֹ. הַפְעִילוֹת הָאֲרוֹגוֹנִית הָרֵאשׁוֹנָה שְׁלוֹ הִיא הַקֶּמֶת צָבָא סְדִיר וְקְבוּעַ. הַשְּׁלִימוּ אֶת הַתְּרָשִׁים (הַעֲזְרוּ בַּפְּסוּקִים א – ב):

2. בְּמָה עֲדִיף צָבָא סְדִיר וְקְבוּעַ עַל פְּנֵי צָבָא מְתַנַּדְבִים (כְּמוֹ בְּתַקוּפַת הַשׁוֹפְטִים)?

3. בתקופה זו היו הפלשתים האויב החזק ביותר של ישראל. הפלשתים פלשו לכמה אזורים בארץ-ישראל והציבו בהם חילות מצב ונציבים. תפקידם של הנציבים היה לשלט ולפקח על בני ישראל.

א. הפלשתים הציבו נציב, מושל פלשתי ב _____ . סמנו את המקום במפה שבעמוד 67.

ב. תפקידיו של הנציב הפלשתי היו _____

ג. מדוע הכה יהונתן את נציב הפלשתים?

4. הריגת הנציב הפלשתי גרמה לתגובת שרשרת (פסוקים ג – ד). השלימו בתרשים.

שאלו תקע בשופר והזעיק את הצבא ל _____ .

הפלשתים נערכו למלחמה בישראל (פסוק ה).

מספר החילים _____ מספר כלי הרכב _____

מספר הפרשים _____ מקום החניה _____

העצמה הצבאית של הפלשתים הפחידה את בני ישראל והם (פסוק ו)

לפני היציאה למלחמה נהגו להעלות עולה לה' ולבקש את עזרתו
בנצחון על האויב. העלאת העולה הייתה תפקידו של המנהיג הדתי –
הנביא או הכהן.

18 תמיאין

5.

“ושאול עודנו בגלגל... ויחל שבעת ימים”.

אילו מחשבות התרוצצו בראשו? השלימו:

כבר _____ ימים אני מחכה לשמואל בגלגל. אולי _____

אם שמואל לא יבוא במהרה, אני חושש שהפלשתים _____

שבני ישראל _____

אני חייב לחכות לשמואל כי _____

הפלשתים כבר מוכנים לתקיפה. אולי כדאי ש _____

לאחר התלבטות קשה החלטתי _____

6. מדוע כעס שמואל על שאול?

7. באילו נמוקים השתמש שאול כדי להצדיק את מעשיו?

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____

8. ינאי האשונאי

חברו בקו כל משפט לפרושו.

פרושים:	דברי שמואל:
ה' יתן את המלוכה לאדם אחר, מתאים יותר.	"נסכלת"
עשית מעשה שטות.	"ועתה ממלכתך לא תקום".
מלכותך לא תתקיים.	"בקש ה' לו איש כלבבו".

9. איזה ענש קבל שאול על מעשיו?

- _____
- _____
- _____

10. האם לדעתכם מגיע לשאול ענש כה חמור? נמקו.

- _____
- _____

שָׂאוֹל כָּתַב בְּיוֹמְנוֹ לְאַחַר שֶׁנִּפְרַד מִשְׁמוּאֵל.

יוֹאֲנִי הִזְקִיר!

א. מַה הַבְּטוּי הַמְסֻתָּתֵר בְּצִלּוֹם.

”כּחֹל _____

_____.”

ב. עַל מִי נֶאֱמַר הַבְּטוּי? _____

ג. הַסּוֹפֵר הַמְקַרְאֵי מְדַמֶּה אֶת מִסְפָּרָם הָרַב שֶׁל הַפְּלִשְׁתִּים לְ_____.

בְּבְטוּי זֶה מְשֻׁתְּמָשִׁים כְּאֲשֶׁר רוֹצִים לְתַאֵר מִשְׁהוּ רַב, עֲצוּם וּבִלְתִּי נִתֵּן לְסִפְיָרָה.

ד. בְּטוּי זֶה הוֹפִיעַ בְּסִפּוּרֵי הַתַּנ"ךְ שֶׁלְמִדְתָּם. קְרֵאוּ וְעֲנוּ:

● בְּרֵאשִׁית פָּרָק כֵּב פְּסוּק יז.

מִי יְהִיָּה רַב כּחֹל אֲשֶׁר עַל שִׁפְתַי הַיָּם? _____

● שׁוֹפְטִים פָּרָק ז פְּסוּק יב.

מִי יְהִיָּה רַב כּחֹל אֲשֶׁר עַל שִׁפְתַי הַיָּם? _____

111 הסקירה

1.

העמלקים

העמלקים היו שבטים נודדים שנדדו באזורי מדבר סיני, בנגב ובעבר הירדן המזרחי.

כשיצאו בני ישראל ממצרים ונדדו במדבר, תקפו אותם העמלקים, הרגו בחלשים ובעיפים ופגעו בהם. מסבה זו נצטוו בני ישראל לזכר לעד את אשר עשו להם העמלקים בצאתם ממצרים ולהחרימם כליל, כלומר, להשמיד אותם ואת רכושם (דברים פרק כה, פסוקים יז – יט). בתקופת השופטים פשטו העמלקים על ישובים בארץ-ישראל, שדדו את בהמותיהם ואת יבול שדותיהם, וגרמו לשבטי ישראל נזקים וסבל רב (שופטים פרק ו, פסוקים ג – ה).

א. העתיקו את הפסוק המתאר את המצוה להשמיד כליל את עמלק.

“עתה

חמור.”

ב. מדוע מפרט שמואל בפרוט רב את מי צריך שאול להכות?

”זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלֶק . . .”

השם “עמלק” היה לכנוי לאויביו האכזרים ביותר של עם ישראל. לפי המסורת היה המן הרשע מזרע אגג מלך עמלק, ובימינו הנאצים ומנהיגם היטלר מכנים “עמלק”, כי הביאו את השואה על עם ישראל.

2. שאלו יצא למלחמה בעמלק. השלימו:

א. ההערכות למלחמה:

שאלו פקד את צבאו.

צבא שאלו מנה _____ חילים.

שאלו בקש מ _____ לעזב את המקום, פן ישמדו עם העמלקים.

מהו החסד שעשו הקינים עם בני ישראל (שופטים פרק ד פסוקים

יג – כא)?

ב. מהלך המלחמה בעמלק (פסוקים ה, ז – ח):

ג. תוצאות המלחמה:

שאלו וצבאו השמידו את _____.

לקחו בשבי את _____.

לקחו שלל את _____.

שְׂמוּאֵל מוֹכִיחַ אֶת שָׂאוּל עַל מַעֲשָׁיו
(פְּסוּקִים י – לֹא)

1. אַ תּוֹרָה

- חֹן רָאָה בְּדַמְיוֹנוֹ אֶת הַיָּד –
- מַצְבַּת הַזְכָּרוֹן – שְׁהֵקִים שָׂאוּל
- לְאַחַר הַנִּצְחוֹן עַל עַמְלֵק. הַשְּׁלִימוּ:

2. שְׂמוּאֵל יֵצֵא לְקִרְאת שָׂאוּל (פְּסוּקִים יג – יד).

א. הַשְּׁלִימוּ בְּצִיּוֹר, בְּשִׁפְת הַתֵּנָ"ךְ, אֶת דְּבָרֵיהֶם שֶׁל שָׂאוּל וְשְׂמוּאֵל.

ב. השלימו (העזרו במחסן):

דברי שאול נאמרו ב

דברי שמואל נאמרו ב

מחסן: לעג, שמחה, צהלה, גאווה, בטחון, הדרת כבוד, בוז, עוקצנות, התנשאות, זלזול.

- ג. שאול צפה ששמואל _____
- ד. שמואל ידע שכונת ה' (פסוקים י – יא) _____

3. שאול טען להגנתו (פסוקים טו – טז).

א. השלימו בלשון התנ"ך:

”מעמלקי הביאום _____

”

- ב. על מי הטיל שאול את האשמה? _____
- ג. שאול טען שהצאן והבקר נלקחו מעמלק כדי _____
-

4. שְׁמוּאֵל נִזְף בְּשֹׂאֵל (פְּסוּקִים יז – יט).

חֲבְרוּ בְּקוֹל כָּל פְּסוּקֵי לְנוֹשְׂאֵי הַמִּתְאִיִּם.

ה' צוה עליך להשמיד את עמלק כליל.	●	●	"הלוא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך ה' למלך על ישראל."
לא שמעת בקול ה', ולא בצעת את הוראותיו במלואן.	●	●	"וישלחך ה' בדרך ויאמר לך והחרמתה את החטאים את עמלק ונלחמת בו עד כלותם אתם."
האחריות למעשה מוטלת עליך, כי אתה המלך.	●	●	"ולמה לא שמעת בקול ה' ותעט אל השלל, ותעש הרע בעיני ה'?"

5. שְׂאֵל הַצִּטְדֵּק לְפָנֵי שְׁמוּאֵל (פְּסוּקִים כ – כא).

הֶעֱתִיקוּ אֶת הַפְּסוּקִים הַמִּתְאִיִּמִּים.

א. קִיַּמְתִּי אֶת מִצְוֹת ה'.

"אֲשֶׁר _____"

ב. הִשְׁמַדְתִּי אֶת עַמְלֵק וְלִקַּחְתִּי בְּשִׁבִי אֶת אֲגַג מֶלֶכָם.

"וְאָבִיָּא _____"

ג. הָעַם לָקַח מִן הַשָּׁלַל כְּדִי לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת לַה'.

"וַיִּקַּח _____"

6. שְׁמוּאֵל הוֹכִיחַ אֶת שְׂאֵל (פְּסוּקִים כב – כג).

שְׁמוּאֵל שָׁאַל אֶת שְׂאֵל בְּתַרְעֻמַּת שְׂאֵלָה שְׁמֵתְחִילָה בַּה' אִי הַשְּׂאֵלָה.

שְׂאֵלָה זוֹ בָּאָה לְהַדְגִּישׁ תְּמִיּהָה וְהַשְׁתוֹמְמוֹת.

א. הֶעֱתִיקוּ אֶת הַשְּׂאֵלָה (פְּסוּקֵי כב).

ב. צבעו את ה"א השאלה.

ג. שמואל השיב לשאלה ששאל. תשובתו נאמרה בשירה:

מזבח טוב "הנה שמע"
מחלב אילים." להקשיב

בפסוק זה מופיעות מלים שמשמעותן דומה. צבעו אותן באותו הצבע.

סגנון כתיבה כזה, שבו חוזר אותו הרעיון במלים שונות נקרא
תקבלת נרדפת.

- ד. מדברי שמואל אפשר להבין שה' מעדיף _____ על פני _____.
- ה. שמואל אמר:

"יֵצֵךְ מֵאֶסֶת אֵת דְּבַר ה' וַיִּמְאַסְךָ מִמֶּלֶךְ".

בפסוק זה שתי מלים מהשרש מ – א – ס. צבעו אותן.
בפסוק זה מופיעה הדעה שלכל מעשה יש גמול, מדה כנגד מדה.

- ו. השלימו: באותה המדה ש' _____ מאס ב' _____,
- _____ ימאס ב' _____.

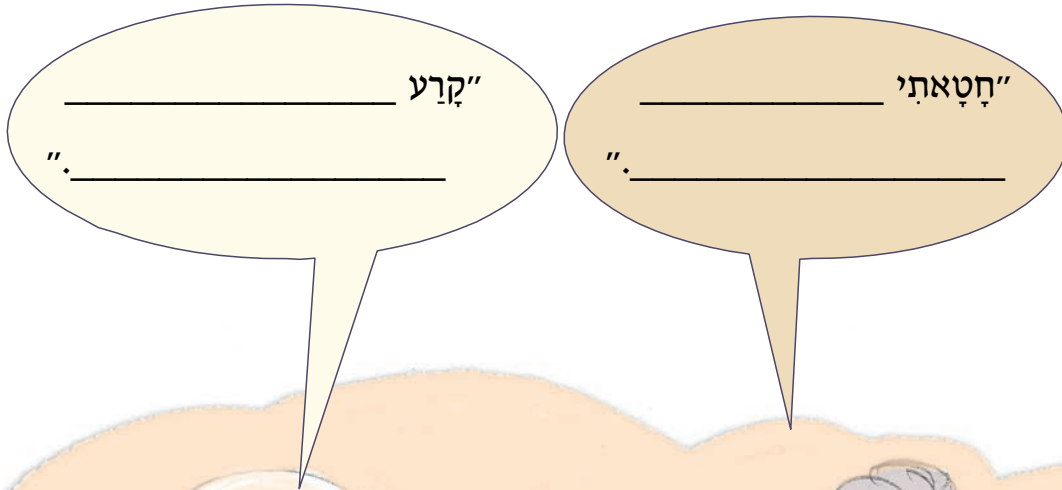
7. שאלו הודה באשמה (פסוקים כד – כה).

- א. במה הודה שואל? _____
- ב. מה בקש שואל משמואל? _____

8. פגישתם של שמואל ושואל הסתיימה בקרע (פסוקים כו – לא).

- א. מדוע סרב שמואל לסלח לשואל? _____
- _____

ב. השלימו את דבריהם של שאול ושמואל בציור.

ג. מה הייתה בקשתו האחרונה של שאול משמואל?

9. מצב רוחו של שאול ורגשותיו השתנו מן הקצה אל הקצה.

השלימו בטבלה (העזרו במחסן):

בסוף הפגישה עם שמואל שאל חש...	בתחלת הפגישה עם שמואל שאל חש...
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

מחסן: בטחון, תחושת נצחון, התרוממות רוח, עצב, אכזבה, השפלה, כשלון, חרטה, חסר אונים, דכאון, בושה, גאווה, צער, התלהבות, שמחה, נחיתות, אשר.

10. כיצד בצע שמואל את מצות החרם ששאל לא בצע?

ניל"י – נצח ישראל לא י שקר (פסוק כט)
ניל"י הוא שמו של ארגון יהודי שפעל בארץ-ישראל במחתרת בימי
מלחמת העולם הראשונה. בארגון פעלו אהרן אהרנסון ואחותו שרה
פעלות רגול, שמטרתן הייתה לעזור לבריטים לגרש את התורכים מארץ-
ישראל.

11. לפניכם ארועים מחיי שאול.

כיצד הגיב שמואל בכל ארוע?

א. גזרו מדפי הגזירה את העגולים.

ב. כתבו בכל עגול כיצד הגיב שמואל בכל ארוע.

העזרו במראי המקומות.

<p>1. זקני ישראל בקשו משמואל להמליך עליהם מלך. תגובת שמואל (פרק ח פסוק ו):</p>	<p>2. ה' צוה על שמואל להמליך מלך על ישראל. תגובת שמואל (פרק ח פסוק כב):</p>
<p>3. שאול נבחר למלך לעיני כל העם. תגובת שמואל (פרק י פסוק כד):</p>	<p>4. שאול נצח את בני עמון. תגובת שמואל (פרק יא פסוקים יד – טו):</p>
<p>5. שאול הקריב קרבנות במקום שמואל. תגובת שמואל (פרק יג פסוקים יג – יד):</p>	<p>6. שאול לא השמיד את עמלק. תגובת שמואל (פרק טו פסוק כח):</p>
<p>7. שאול הודה בחטאו. תגובת שמואל (פרק טו פסוק לה):</p>	

ג. נתן להציג את השנויים ביחסו של שמואל לשאול בתרשים (גרף).

סדרו את העגולים בעמוד הבא כך:

את העגולים המתארים יחס חיובי – מעל הקו המדגש.

את העגולים המתארים יחס שלילי – מתחת הקו המדגש.

הניחו כל עגול בטור המתאים (עגול מספר 1 בטור מספר 1 וכו')

שימו לב: המרחק מהקו המדגש מראה על עצמת היחס: ככל

שמרחקים מהקו כלפי מעלה היחס חיובי יותר; ככל שמרחקים

מהקו כלפי מטה היחס שלילי יותר.

ד. הדביקו את העגולים במקומות המתאימים לדעתכם.

יְחַסְךָ
שְׁלִי

ה. חֲבְרוּ בְּקוֹ אֶת הָעֵגוּלִים שֶׁבִּתְרָשִׁים לְפִי הַסֵּדֶר.

ו. קוֹ זֶה מֵתָאֵר אֶת יַחְסוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל לְמֶלֶךְ שְׂאוּל.

ז. הֵקוּ הַמַּחְבֵּר אֶת הַנִּקְדוֹת: _____ הוּא קוֹ עוֹלָה כִּי _____

ח. הֵקוּ הַמַּחְבֵּר אֶת הַנִּקְדוֹת: _____ הוּא קוֹ יוֹרֵד כִּי _____

ט. נִקְדַּת הַשִּׂיא בְּמַעֲרַכַת הַיַּחְסִים הִיא נִקְדָּה מִסְפָּר _____, בְּהַ מִסְפָּר

שׁ

י. נִקְדַּת הַשִּׁפְל בְּמַעֲרַכַת הַיַּחְסִים הִיא נִקְדָּה מִסְפָּר _____, בְּהַ מִסְפָּר

שׁ

רוֹנִית הַמִּשְׁפָּטִית

12.

רוֹנִית דְּמִינָה שֶׁשְׂאוּל הָעֵמֵד לְמִשְׁפָּט. רוֹנִית נִבְחָרָה לְהִיּוֹת הַסֵּנִיגוֹרִית
בְּמִשְׁפָּט.

כִּתְבוּ אֶת נְאוֹם הַהֲגָנָה עַל שְׂאוּל. הַתִּיַּחְסוּ לְתַכּוּנוֹת הָאִפִּי שָׁלוּ, לְפַעֵלוּ,
לְמַעֲשֵׂיו לְמַעַן הָעַם וּלְחֹסֶר נִסְיוֹנוֹ.

כבוד בית המשפט!

שואל האשם שחטא ולא קיים את מצות ה'. לזכותו יאמר

ברצוני לבקש מבית המשפט להתחשב בכל הנסבות המקלות
הללו ולהקל בעונשו של המלך שאול.

13. לדעתכם, האם הענש החמור שקבל שאול מתאים לחמרת מעשיו?

פֶּרֶק טז

שְׁמוּאֵל מוֹשֵׁחַ אֶת דָּוִד לְמֶלֶךְ
(פְּסוּקִים א – יג)

1. 10 תַּחֲנִינִים

חן דמיון שקרא דף מיומנו של שמואל המתאבל על שאול.

יִחְנֶנִי הַיְקָרִי!
הַיּוֹם הֵטִיף עָלַי ה' אֱלֹהֵיךְ. אֵיךְ גִּדַּשׁ עַל יִשְׂרָאֵל. אֵיךְ אֲנִי עֲבִיב מֵאֲבָבִי עַל שְׂאֹל.
אֲנִי גוֹשֵׁב עַל
אֲנִי מְרִשֵׁשׁ

2. מְשִׁיחַת דָּוִד לְמֶלֶךְ בְּתֻמוֹנוֹת.

- א. כְּתַבּוּ שֵׁם לְכָל תְּמוּנָה.
- ב. הִשְׁלִימוּ אֶת הַמְשַׁפְּטִים.

שְׁמוּאֵל הֵלֵךְ לְ

כְּדִי

שְׁמוּאֵל לָקַח עִמּוֹ

שְׁמוּאֵל חָשַׁב שְׁאֵלִיאָב

כִּי _____

ה' אָמַר לְשְׁמוּאֵל:

”אֵל תִּבְט _____

” _____

שְׁמוּאֵל מָשַׁח לְמֶלֶךְ אֶת _____ צָעִיר בְּנָיו שֶׁל יִשָּׂי.

אֲזַ צָלַחַה עָלָיו _____ .

3.

שמואל חשב בתחלה כי אליאב הוא המעמד למלוכה, בשל מראהו. על כך אמר לו אלהים:

”כי האדם יראה לעיניו
וה' יראה ללבב”.

א. השלימו:

האדם רואה רק _____.

ה' רואה גם _____.

סגנון כתיבה כזה, שבו מופיעים רעיונות מנגדים באותו המשפט, נקרא תקבלת נגודית.

ב. חז"ל אמרו:

”אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו” (אבות ד, כ)

חז"ל הזהירו בדבריהם _____

ג. ספרו על מקרה, בו קבעתם דעה על חבר לפי המראה החיצוני שלו –

וגליתם שטעיתם. _____

4. מה ידוע לכם על המלך החדש?

שם: _____

שם האב: _____

בכור/צעיר בנו של ישי. (מחקו את המיתר)

עיר מגורים: _____

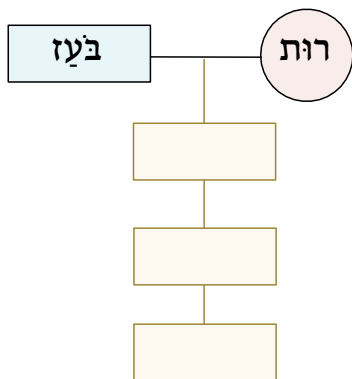
מקצוע: _____

מראה חיצוני: _____

תכונות: _____

כשרונות: _____

שושלת היחסין של דוד מופיעה
במגילת רות, פרק ד פסוק יז.
קראו והשלימו:

דוד הוא צאצא של רות המואבית.
(אמו של דוד אינה נזכרת בשמה; הסופר המקראי מזכיר בשמן רק נשים חשובות.)

5. או המיני

5.

חן דמין שקרא דף מיומנו של דוד ביום משיחתו בידי שמואל.

יואני היקרי!

היום הגיע אבינו שמואל הנביא ואיזו קרין שגן

אארי שנשגתי אולך על ישראל, אנשבות רבות מתווצצות כראשי

6. כתבו ברכות ואחולים לדוד על משיחתו למלך (תקוות, צפיות, משאלות).

לדוד הנמשח למלך ישראל!

מ _____

7. אֵיֵאֵת הַשְּׂאֵלֹת

במה דומה משיחת דוד למלך למשיחת שאול למלך?
א. השלימו בטבלה.

משיחת דוד למלך פרק טז, פסוקים א – ג	משיחת שאול למלך פרק י, פסוקים א – ט	
		מי בחר במלך?
		מי משח את המלך?
		במה נמשח המלך?
		באיזה כלי השתמש הנביא?
		באיזה מקום נמשח?
		במהלך איזה ארוע התקיימה המשיחה?
		מי נכח בטקס?
		האם נתנו למלך אותות?
		כיצד השפיעה המשיחה על המלך?

ב. בספור משיחת שאול למלך ובספור משיחת דוד למלך יש מאפיינים דומים.

הקיפו אותם בטבלה.

ג. המאפיינים הדומים מצביעים על כך, שספורי משיחת מלכים בנויים על-פי אותו דגם.

מהם מאפייני הדגם?

ד. מה נתן ללמד מהשני בין ספור משיחת דוד לספור משיחת שאול?

דוד בבית שאול
(פסוקים יד – כג)

1. מה קרה לשאול?

2. איזו הצעה הציעו עבדי שאול כדי להקל עליו?

3. מה אָמַר הַנַּעַר עַל דָּוִד?

4. אֵיךְ הֵיכָלָה?

מִדְּוַע שָׁלַח יֵשׁוּי אֶת דָּוִד בְּנוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ עִם לֶחֶם, יַיִן וְגַדֵי עֲזִים? עָנּוּ לְאֵילָת.

בַּעַת הָעֵתִיקָה הָיָה נְהוּג לְכַבֵּד אֶת הַמֶּלֶךְ בְּמִתְנּוֹת.

5. כִּיצַד הִתְיַחַס שְׂאוּל אֶל דָּוִד, וְאֵילוֹ תִּפְקִידִים נָתַן לוֹ?

6. א. חֲפָשׂוּ פְּסוּק שְׂמֵתָאִים כְּכוֹתֶרֶת לְצִיּוֹר. הָעֵתִיקוּ אוֹתוֹ.

” _____ ”

ב. עַל מָה חוֹשְׁבִים שְׂאוּל וְדָוִד? הַשְּׁלִימוּ בְּבוֹעוֹת הַחֲשִׁיבָה.

פֶּרֶק יז

גְּלִית הַפְּלִשְׁתִּי - אִישׁ הַבְּינִים
(פְּסוּקִים א - יא)

1. "וַיֵּצֵא אִישׁ הַבְּינִים מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים."

מה ידוע לכם על איש הבינים?

השלימו:

א. שמו: _____

ב. מקום מגוריו: _____

ג. גְּבָהּוֹ: _____ אֲמוֹת

ד. זָרֵת. _____

ד. חֲשַׁבוּ אֶת גְּבָהּוֹ שֶׁל גְּלִית בְּמִטְרִים.

(אמה = 52 ס"מ, זרת = 26 ס"מ)

גְּבָהּוֹ: _____ מִטְרִים.

ה. מִדְּדוּ אֶת גְּבָהּ הַדֶּלֶת בְּכַתְתְּכֶם.

האם יוכל גלית לעבר בה

בלי להתכופף? _____

ו. כְּלִי נִשְׁקוֹ: _____

ז. משקל שריון הקשקשים _____ שקלים נחשת.
משקל להב החנית _____ שקלים נחשת.

ח. חשבו את משקל השריון ולהב החנית של גלית בק"ג.
(1 שקל = 11 גרם).

משקל השריון _____ ק"ג.

משקל להב החנית _____ ק"ג.

נחשת

נחשת היא מתכת אדמדמה או צהבה. כורים אותה מתוך האדמה.
הנחשת רכה ונוחה לרקוע, משתמשים בה לתעשית כלים ומטבעות.

קרב בינים

קרב בינים הוא צורת לחימה עתיקה. בקרב זה נלחמים זה בזה שני גבורים או יותר. כל אחד מהם הוא נציג של אחד הצבאות. לפני הקרב מחליטים הצדדים שהצד המנצח בקרב הבינים כאלו נצח במלחמה כלה.

א. גלית הפלשתי הציע:

_____ אם איש הבינים הישראלי ינצח, אז

_____ אם איש הבינים הפלשתי ינצח, אז

ב. כיצד השפיעו דברי גלית על שאול ועל העם?

דָּוִד מִגִּיעַ לְשִׂדְהָ הַקָּרֵב
(פְּסוּקִים יב – ל)

1. לָאֵן שָׁלַח יֵשִׁי אֶת דָּוִד, וּמִדּוּעַ? _____

2. מָה רָאָה דָּוִד כְּשֶׁהִגִּיעַ לְשִׂדְהָ הַקָּרֵב (פְּסוּקֵי כג)? _____

3. אֵילוּ מַחְשְׁבוֹת וּרְגִישוֹת הִתְעוֹרְרוּ בְּלִבּוֹ? _____

4. אֵיזָה פֶּרֶס יִקְבֹּל הָאִישׁ שְׂיִכָּה אֶת הַפְּלִשְׁתִּי (פְּסוּקֵי כה)? _____

5. מִדּוּעַ נָזַף אֱלֹהִים בְּדָוִד? _____

דָּוִד לְפָנַי שְׂאוּל
(פְּסוּקִים לֹא – מ)

1. הַשְּׁלִימוּ אֶת הַשִּׁיחָה בֵּין שְׂאוּל לְדָוִד.

דָּוִד:

שְׂאוּל:

דָּוִד:

שְׂאוּל:

2. דָּוִד סָרַב לְקַחַת אֶת כָּלֵי הַנְּשָׁק שֶׁנָּתַן לוֹ שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ. הוּא הֶעֱדִיף לְקַחַת

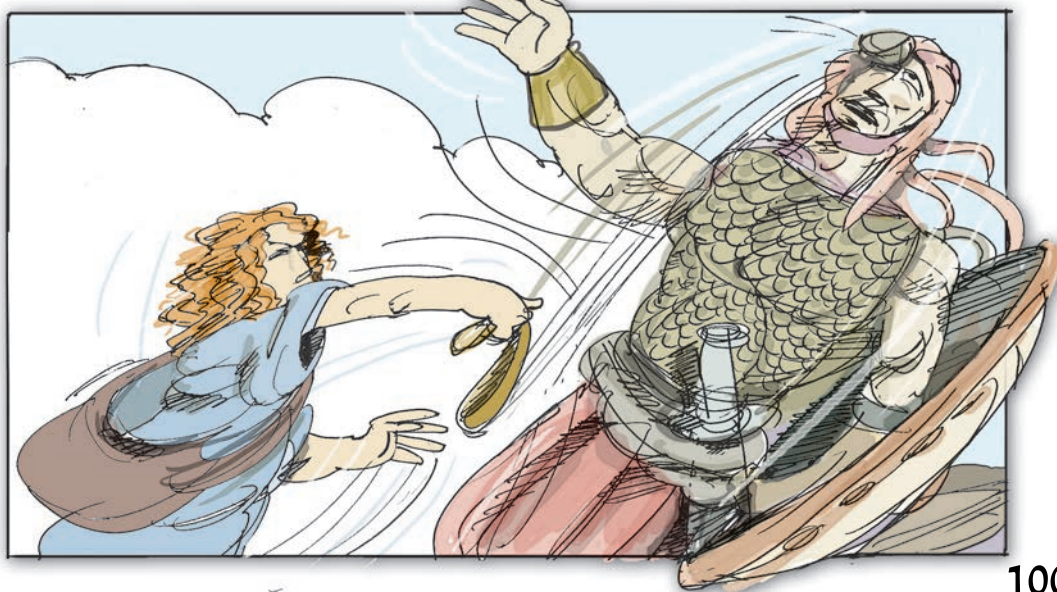
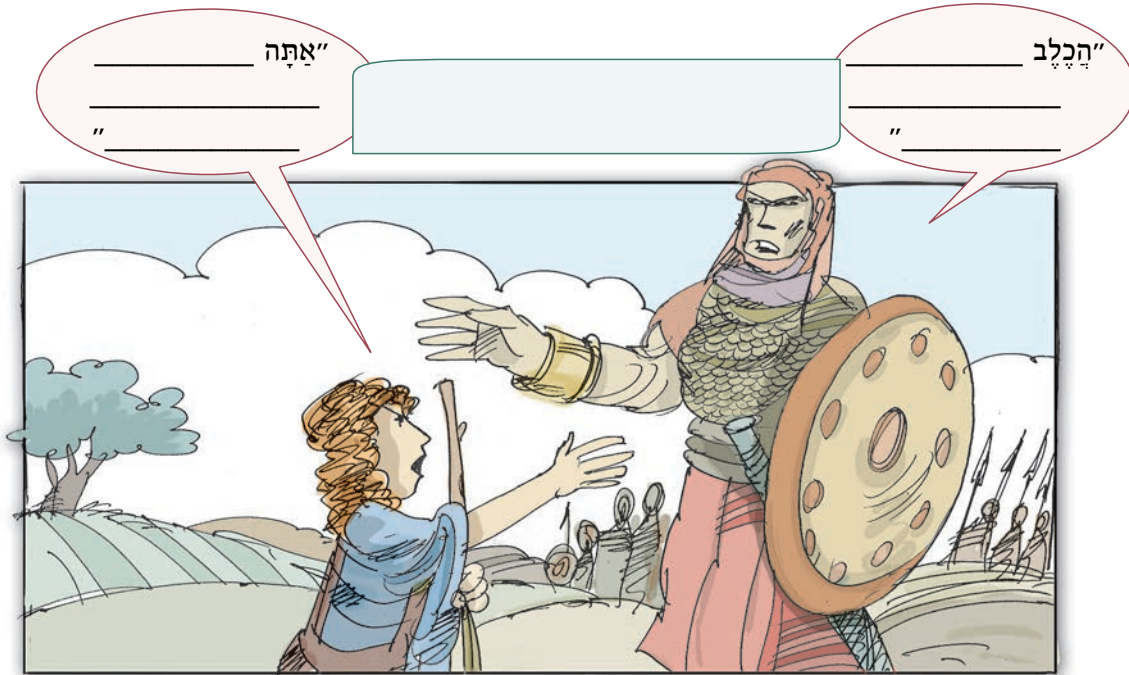
לְקָרֵב

הַקָּרֵב בֵּין דָּוִד לַגִּלְיָת
(פְּסוּקִים מֵא – נֵא)

1. לְפָנֶיכֶם צִיּוּרִים שְׁמֵתָאֲרִים אֶת הַקָּרֵב בֵּין דָּוִד לַגִּלְיָת.

א. כָּתְבוּ שֵׁם לְכָל תְּמוּנָה. ב. הַשְּׁלִימוּ בְּבוֹעוֹת הַדְּבֹר.

2. דוד נצח את הפלשתי בזכות

3. **אז הציגו**

חן דמיון שראינו את דוד לאחר נצחוננו על גלית. השלימו את התשובות.
 ש. מה הרגשת כששמעת את הפלשתי מקלל ומחרף את ישראל?

ת.

ש. איך חשבת שתוכל לנצח את גלית?

ת.

ש. איך הרגשת כשגלית נפל ארצה?

ת.

ש. איך הרגשת כאשר אבנר הביא אותך אל שאול המלך?

ת.

ש. מה אמר לך המלך?

ת.

ש. מהו תכניותיך לעתיד?

ת.

ינאי מצא שמלים מהשרש ח - ר - פ חוזרות בפרק כמה פעמים.
 ינאי מצא במלון את פרוש המלה חרף.
 חרף - קלל, גדף.

א. קראו את המשפטים הבאים.

סמנו קו תחת המלים מהשרש ח - ר - פ.

ב. כתבו מי אמר למי ולמה התפנו בדבריו.

— "אני חרפתי את מערכות ישראל היום הזה, תנו לי איש ונלחמה יחד".
 (פסוק י)

אמר _____ ל _____
 והתפנו בדבריו _____

— "הראיתם האיש העלה הזה כי לחרף את ישראל עלה". (פסוק כה)

אמר _____ ל _____
 והתפנו בדבריו _____

— "מה יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הלז והסיר חרפה מעל ישראל,
 כי מי הפלשתי הערל הזה כי חרף מערכות אלהים חיים". (פסוק כו)

אמר _____ ל _____
 והתפנו בדבריו _____

– "גם את הארי גם הדוב הָפָה עֲבָדָךְ וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הָעָרֶל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֶם
כִּי חָרַף מְעִרְכַת אֱלֹהִים חַיִּים". (פסוק לו)

אָמַר _____ לְ _____
וְהִתְפַּנּוּ בְּדַבְרֵי

– "אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות
אלהי מערכות ישראל אשר חרפת". (פסוק מה)

אָמַר _____ לְ _____
וְהִתְפַּנּוּ בְּדַבְרֵי

ג. חזרה על המלים מהשרש ח – ר – פ באה להדגיש _____

ד. דוד בז לפלשתי וכנה אותו בכנוי גנאי: _____

ערל הוא מי שלא נמול.
הפלשתים לא מלו את ילדיהם, והדבר נחשב לחרפה בעיני בני ישראל.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָמִים בַּפְּלִשְׁתִּים
(פְּסוּקִים נב – נח)

1. כִּיצַד הִשְׁפִיעַ נֶצְחוֹן דָּוִד עַל גְּלִית?

עַל הַפְּלִשְׁתִּים: _____

עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: _____

2. מָה עָשָׂה דָּוִד לְאַחַר הַקְּרָב?

3. אֵילַת הַשְּׂאֵלָה

אֵילַת שְׂאֵלָה: כִּיצַד יִתְכַּן שְׂשֵׂאוֹל לֹא הִכִּיר אֶת דָּוִד וְשָׂאֵל לְשֵׁמוֹ? וְהִרִי דָּוִד
כָּבַר נֶגֶן לְפָנָיו!

אֵילַת קְרָאָה בַּפְּרוּשִׁים:

– יֵשׁ סוֹבְרִים כִּי בְּגַלְל הַרוּחַ הִרְעָה שְׁהִיְתָה עָלָיו שְׂכַח שְׂאוֹל מִי הוּא דָּוִד.
– אַחֲרֵים סוֹבְרִים שְׂאֵלָה הֵם שְׁנֵי סְפוּרִים שׁוֹנִים שְׁהִיוּ נְפוּצִים בְּקֶרֶב הָעָם.
לְפִי סְפוּר אַחַד הִכִּיר שְׂאוֹל אֶת דָּוִד לְרֵאשׁוֹנָה כְּשֶׁדָּוִד נֶגֶן לְפָנָיו, וְאֵלוֹ לְפִי
הַסְּפוּר הַשְּׁנִי הִכִּיר שְׂאוֹל אֶת דָּוִד לְרֵאשׁוֹנָה כְּשֶׁדָּוִד הִתְנַדָּב לְהִלָּחֵם בְּגְלִית.
עוֹרֵךְ הַסֵּפֶר עָרַךְ אֶת הַסְּפוּרִים בְּזֶה אַחַר זֶה.

אֵיזָה מִבֵּין הַפְּרוּשִׁים שְׂכַנַּע אֶתְכֶם? _____

1. א. איזה בטוי מסתתר בציוור?

”נפש” _____

א. אהבת יהונתן לדוד היתה אהבת נפש – אהבה חזקה מאד.

ב. כיצד הביע יהונתן את אהבתו לדוד?

2. איזה תפקיד נתן שאול לדוד, ומדוע?

3. ”ותצאנה הנשים מכל ערי ישראל לשיר והמחלות לקראת שאול המלך...”

א. העתיקו את השירה:

_____”
 _____”

רבבה = עשרת אלפים – 10,000

ב. הנשים שרו על _____ ו _____.

כמה אויבים הכה כל אחד? דוד הכה _____, שאול הכה _____.

בימי קדם היה מקבל שהנשים יוצאות בשירה ובמחולות לקבל את פני הגבורים ששבו מן המלחמה עטורי נצחון.

ג. באילו כלי נגינה קבלו הנשים את הגבורים?

ד. בספר שמות פרק טו פסוקים יט – כ יצאו הנשים בתפיש ובמחולות.

לכבוד איזה מארע שרו הנשים? _____

ה. בספר שופטים פרק יא פסוקים לב – לד יצאה _____

לקראת _____ בתפיש ובמחולות לאחר שנצח במלחמה את _____.

4. עליתו המהירה של דוד והצלחתו מתארות במדרג שלפניכם.

א. גזרו מדפי הגזירה את המלבנים

והדביקו אותם במקום המתאים.

ב. המדרגות מראות על שנויים שחלו בחייו של דוד. השלימו.

מבית אביו עבר לגור ב_____

מרועה צאן היה ל_____

מנער אלמוני היה ל_____

כך התבסס מעמדו של דוד כמנהיג

עוד בימי מלכות שאול.

5. לפניכם תרשימים שמראה כיצד השפיעו הצלחותיו של דוד על יחסו של שאול אליו.

א. קראו את הפסוקים והשלימו (העזרו במחסן).

יחסו של שאול אל דוד

הצלחותיו של דוד

פרק טז פסוק כא
שאול התייחס לדוד ב _____

דוד הובא לנגן לפני שאול והתמנה לנושא פליו.

פרק יח פסוק ח
שאול התייחס לדוד ב _____

דוד הכה את גלית הפלשתי והנשים הריעו לכבודו בהערצה.

פרק יח פסוקים טו – טז
שאול התייחס לדוד ב _____

דוד הצליח בכל מעשיו כי ה' עמו, וכל ישראל ויהודה אוהבים אותו.

פרק יח פסוק כט
שאול התייחס לדוד ב _____

מחסן: אהבה, כעס, קנאה, פחד, נקמה, שנאה, עוינות.

ב. ככל שגדלה הצלחתו של דוד, כך גברו רגשות ה _____ של שאול כלפיו. שאול החליט להרג את דוד.

שְׂאוּל מְנַסֶּה לְהַרְגֵּ אֶת דָּוִד
(פְּסוּקִים י – ל)

1. כִּיצַד נִסָּה שְׂאוּל לְהַתְנַקֵּשׁ בְּחַיּוֹ שֶׁל דָּוִד (פְּסוּק יא)?

2. שְׂאוּל נִסָּה לְהַרְגֵּ אֶת דָּוִד בְּתַחבּוּלוֹת. הַשְּׁלִימוּ:

שְׂאוּל הִצִּיעַ לְדָוִד אֶת _____ בְּתוֹ לְאִשָּׁה כְּגִמּוּל עַל נִצְחוֹנוֹ עַל גְּלִית.

דָּוִד יָנֵשׂא לְמַרְב בְּתַנְאֵי שְׁ _____

מְזַמְתוֹ שֶׁל שְׂאוּל הִיְתָה _____

דָּוִד הִשִּׁיב בְּצַנִּיעוֹת שְׁ _____

מַרְב לֹא הִתְחַתְּנָה עִם דָּוִד, כִּי _____

שְׂאוּל שָׁמַע שֶׁבְּתוֹ הַשְּׁנִיָּה _____ אוֹהֶבֶת אֶת דָּוִד. שְׂאוּל תִּכְנֵן

שְׁ _____

לְאַחַר שְׁעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אָמְרוּ לְדָוִד שֶׁשְׂאוּל רוֹצֵה לְתַת לוֹ אֶת מִיכַל לְאִשָּׁה,

הוּא עָנָה בְּעֲנָוָה:

” _____ ”

שְׂאוּל עָנָה עַל דְּבַרֵי דָּוִד _____

לְאַחַר שֶׁדָּוִד הִבִּיא לְשְׂאוּל _____ וְהִתְחַתֵּן עִם _____,

יָדַע שְׂאוּל שְׁ _____

”וַיֹּאסֹף שְׂאוּל _____ כָּל הַיָּמִים.”

3. בימי קדם היה נהוג שהחתן משלם לאבי הכלה מהר – תשלום – ומקבל את הכלה לאשה.

השלימו:

בספר בראשית פרק כט פסוק יח מספר על יעקב שרצה להתחתן עם

_____.

מפיון שלא היה לו כסף לתשלום המהר, הציע ללבן אביה _____

_____.

4. ינאי האשנאי

בפסוקים יב, טו, כט מתאר פחדו של שאול מפני דוד.

א. העתיקו את בטויי הפחד:

פסוק יב: " _____ "

פסוק טו: " _____ "

פסוק כט: " _____ "

ב. מדוע, לדעתכם, פחד כל כך שאול מפני דוד?

איֵלֶת דְּמִינָה שְׁקֵרָא דָּף מִיּוֹמְנוּ שֶׁל דּוֹד.

אַתְּמוֹ, כְּשֶׁשָׁבְנוּ מִשָּׂדֶה הַקָּרֵב לְאָגֵר שְׁנִצְבִּי אֶת גַּיַת הַפֹּאֲשֵׁי, יָצְאוּ לְקִרְאָתִי
הַנְּשִׁים וְשָׂרוּ:

_____ הִרְגַּשְׁתִּי

_____ גִּלְגַּלְתִּי

אֲךְ הָיוּ קָרֵב אִי מְקָרֵב אִים. כְּשֶׁנִּשְׁנֵיתִי אֶפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

מְקָרֵב זֶה גַּם עַל עֲצֵמוֹ פְּעָמִים. הִרְגַּשְׁתִּי

_____ גִּלְגַּלְתִּי

אֲלֵהִים הִיָּה בְּעֵצְרִי וְנִצְבִּי.

פָּרֶק כַּד
דָּוִד בּוֹרַח מִפְּנֵי שָׂאוּל

דָּוִד בָּרַח מִפְּנֵי שָׂאוּל וְהִסְתַּתֵּר בְּעֵין גֹּדִי.

1. סָמְנוּ בַּמַּפָּה אֶת עֵין גֹּדִי.

עין גדי

2. **אין הסקין**

חנן אסף מידע על עין גדי. התאימו את קטעי המידע לתמונות. כתבו ליד כל קטע את מספר התמונה המתאים לו.

1

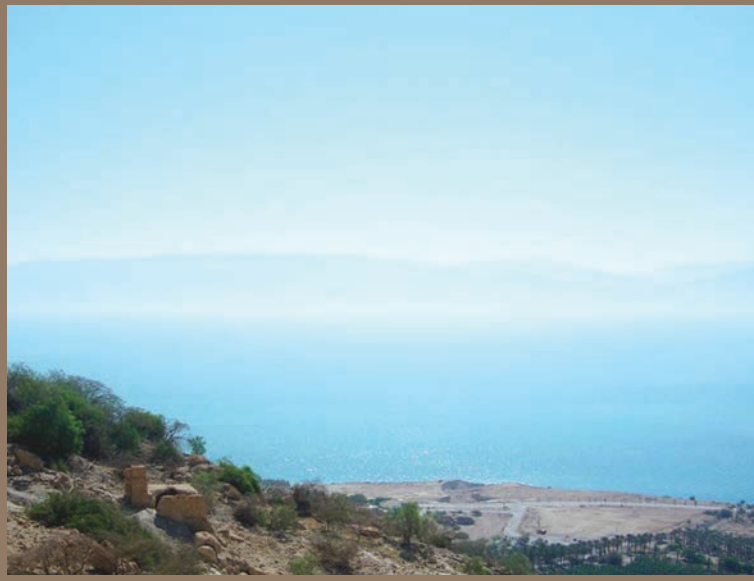

2

3

עין גדי היא נוה מדבר שנמצא על החוף המערבי של ים המלח. עין גדי שוכנת במקום הנמוך ביותר בעולם, כ־400 מטרים מתחת לפני הים.

לרגלי ההרים נובעים מעינות מים מתוקים שמעשירים את אדמתה של עין גדי. אלה תנאים טובים לגדול דקלים וגפנים.

בעין גדי נמצא תל עתיק, תל גרן. נערכו בו חפירות ארכיאולוגיות ונמצאו בו חמש שכבות ישוב. הן מעידות על ישובים שנבנו זה על חרבותיו של זה.

האזור בסביבות עין גדי הוא מדברי, חולי, והקרקע בנויה קפלים קפלים. ההרים ליד עין גדי גבוהים, ויש בהם צוקים שמשמשים מקום מגורים ליעלים, לשפני סלע, לשועלים, לזאבים ולצבועים. בהרים מצויות מערות רבות.

3. מדוע בחר דוד להסתתר באזור עין גדי? _____

4. שאול ודוד במערה.

סדרו את המשפטים ברצף הנכון (העזרו בפסוקים א – ז).

אנשי דוד יעצו לו להרג את שאול המלך.

שאול נכנס למערה ולא ידע שבירכתיה ישובו דוד ואנשיו.

דוד התחרט על מעשהו ואמר לאנשיו שאסור לפגוע במלך.

שאול יצא לרדף אחרי דוד במדבר עין גדי ועמו 3,000 חיילים.

שאול קם ויצא מן המערה, והלך לדרכו.

דוד התקרב לשאול בלאט וכרת את כנף מעילו.

5. מה אמרו אנשי דוד אליו? _____

6. מדוע כרת דוד את כנף מעילו של שאול? _____

7. מה ענה דוד לאנשיו? _____

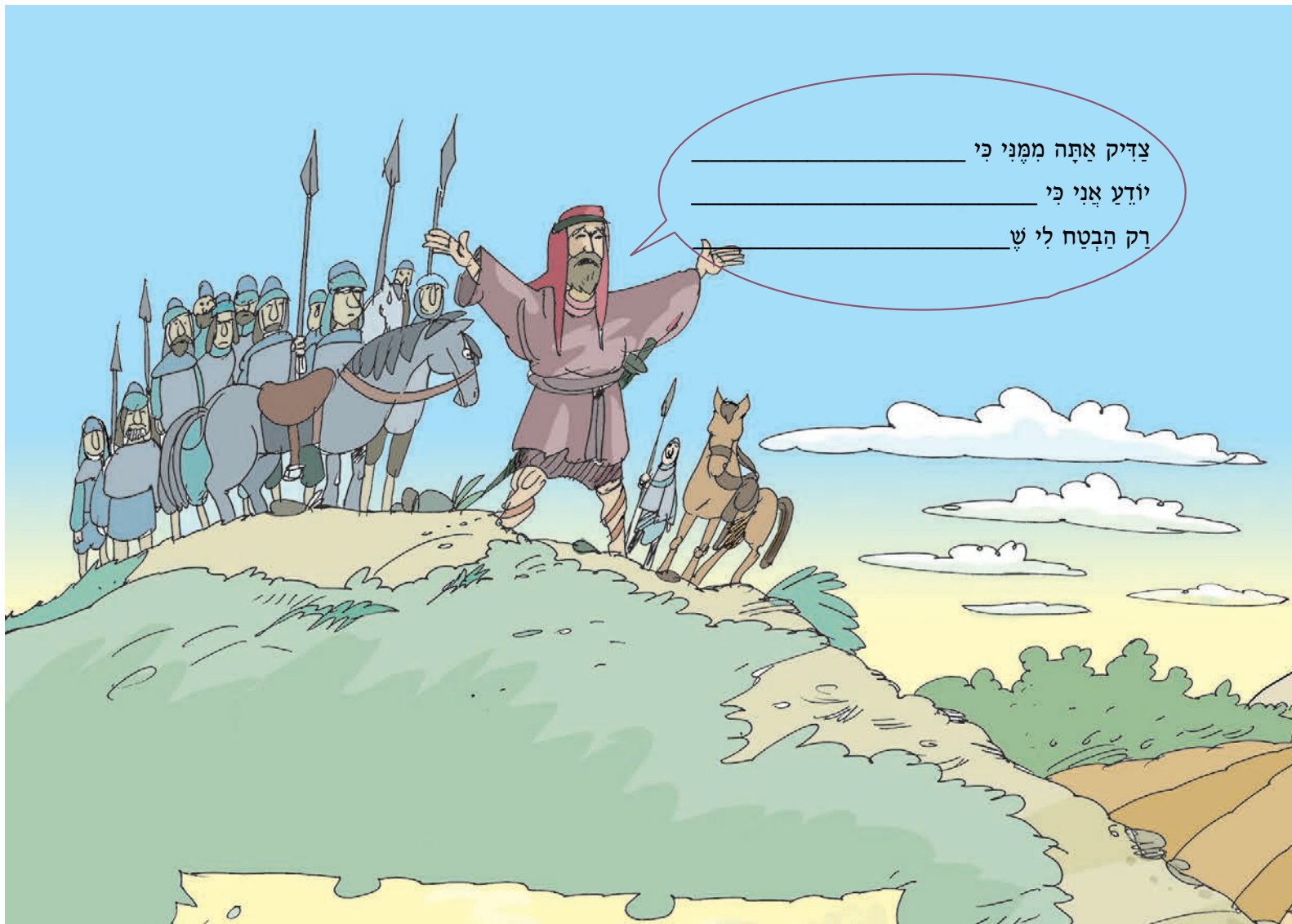
8. השיחה בין דוד לשאול.

השלימו וענו על השאלות (העזרו בפסוקים ח – כב).

למה מקשיב אתה לשמועות שאומרות עלי ש
אני חף מפשע כי
בנדי הוכחה לחפותי! ה' הוא אשר "
מדוע אתה, מלך ישראל, רודף אחרי, ואני משול ל" "

דברי דוד אל שאול:
א. הביאו הוכחות לכך שדוד נתן כבוד למלך שאול:
במעשים (פסוק ח):
במלים (פסוקים ח, יא):
ב. הביאו הוכחות לכך שדוד הפחית בערף עצמו (פסוק יד):
ג. דוד הזכיר בדבריו משל קדום (פסוק יג). העתיקו:
" "
למה התפונ דוד?

צָדִיק אֶתָּה מִמֶּנִּי כִּי _____
יֹדַע אֲנִי כִּי _____
רַק הַבֶּטַח לִי שֶׁ _____

תשובת שאול לדוד (פסוקים טז – כב):

א. הביאו הוכחות לכך שדברי דוד רגשו את המלך שאול (פסוק טז):

ב. "אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה."

איזו טובה עשה דוד לשאול?

איזו רעה גמל שאול לדוד?

איילת השאלות 9.

איילת שאלה: מדוע חשש שאול שדוד יהרג את בני משפחתו?
ענו לאילת:

בימי קדם היה נהוג שכאשר עלה מלך חדש לשלטון, הוא חסל את כל בני משפחת המלוכה הקודמת, כדי שלא יאימו על שלטונו.

או המיני 10.

חן ראה בדמינו את שאול חוזר אל ביתו. על מה חשב בדרך?

11. מדוע לא חזר דוד לביתו, אלא עלה על המצודה?

ינאי מצא בפרק בטויים שמשמשים בהם גם בעברית של ימינו.

יִרְכְּתִים –	בסוף, בקצה (ירכתי – סוף, קצה).
בְּלֹאט –	בסתר, חרש.
לְשַׁלַּח יָד –	לפגע.
לְשַׁסֵּעַ אֶת דְּבָרָיו –	להפסיק את דברי הזולת.
לְרַחֵם –	לרחם, לחמל (יחוס – ירחם, יחמל).
לְגַמֵּל טוֹבָה –	להחזיר טוב.

שבצו את הבטויים בקטע הבא:

הגענו באחור להצגה. האולם כבר היה חשוף. נכנסנו _____ על

קצות אצבעותינו, כדי לא להפריע לשאר הצופים. המקומות הפנויים

שמצאנו היו ב_____ האולם.

על הבמה היתה הדרמה בעצומה. השודד אים _____

במלך. המלך בכה והתחנן שאם _____

על חייו, _____ לו _____, ויתן לו את טבעת המלך.

אך השודד _____

צפינו במתח להמשך.

1. **18 תּוֹרָה**

חן דמין שקרא את הכתוב על המצבה שעל קברו של שמואל. השלימו (העזרו במראי המקומות).

פָּרָק א פְּסוּקִים א – ב

פָּרָק ב פְּסוּק יח

פָּרָק ג פְּסוּק כ

פָּרָק ז פְּסוּקִים טו – טז

פָּרָק י פְּסוּק א

פָּרָק טו פְּסוּק כח

פֶּה קְבוּר

בְּנֵם שֶׁל

!

נֹלַד ב וְגַדַל ב

שֵׁם שֵׁרַת אֶת אֱלֹהִים בְּאִמּוֹנָה רַבָּה.

בְּמִשָּׁד חַיּוֹ עָשָׂה רַבּוֹת לְמַעַן עַמּוֹ:

2. האם לדעתכם היה שמואל מנהיג טוב לעם? נמקו (התייחסו לתכונותיו ולפעלו).

דוד ואביגיל
(פסוקים ב – מד)

1. **אנו חוקרים**

מי היו האנשים שהתקבצו סביב דוד?

חנן קרא באנציקלופדיה, שבתקופת המקרא אנשים אשר היו חיבים כסף ולא היה בידם לשלם את חובם, או אנשים אשר לא הסתדרו בחברה, ברחו למדבר. שם התקבצו בחבורות. אנשים מעין אלה התקבצו סביב דוד, ודוד היה למנהיגם.

א. מי היו האנשים שהתקבצו סביב דוד? _____

ב. ממה התקימו דוד ואנשיו במדבר? (פסוקים ז, טו) _____

2. בפרק מספר על התקרית בין דוד לנבל, ועל פגישתם של דוד ואביגיל.

ארגנו את הספור בתרשים שלפניכם.

שם הספור

פתיחה

הדמיות בספור

שמן, מראן ותכונותיהן.

פסוק ג

הזמן והמקום

פסוק ב

גוף הספור

ההתרחשות בספור

מה קרה בין הדמיות?

פסוקים ד – ט

הבעיה בספור

פסוקים ד – יג

סוף

הפתרון לבעיה

פסוקים יד – לה

סוף דבר

פסוקים לו – מג

אין הסקין

3.

גד הצאן

חנן קרא באנציקלופדיה המקראית שבכל שנה בעונת האביב, כאשר חלפו ימי הקר, היו מגדלי הצאן גוזזים את צמר הכבשים והעזים. יום לפני הגזיזה היו רוחצים את הכבשים ואת העזים. מן הצמר של הכבשים היו מכינים מלבושים, ומשערות העזים היו אורגים חוטים לעשית חבלים ומרבדים.

יום הגזיזה היה יום חג ושמחה. בעל הצאן היה מכין סעדה לקרוביו, לרועים ולגוזזים. סעדה זו הייתה מלווה בשמחה ובשתית יין.

כיצד מתאר חג הגז בפרקנו (העזרו בפסוקים ח, יא, לו)?

4. א. העתיקו בלשון התנ"ך את הדברים ששם דוד בפי נעריו (פסוקים ה – ח).

דוד ברח את נבל ודרש בשלמו.

דוד הזכיר לנבל את הטובה שעשה לו.

דוד בקש מנבל לתת לו ולאנשיו מזון לפי רצונו.

ב. המלה שלום מופיעה _____ פעמים בדברי דוד.

ג. שער, מדוע? _____

5. "מי דוד ומי בן ישי היום רבו עבדים המתפרצים איש מפני אדניו ולקחתי

את לחמי ואת מימי ואת טבחתי אשר טבחתי לגזזי ונתתי לאנשים אשר

לא ידעתי אי מזה המה" (פסוקים י – יא).

א. סמנו בפסוקים את טעמי המקרא אתנחתא וסוף פסוק. העזרו בתנ"ך

מלא ובמידע שבעמוד 8.

ב. קראו את הפסוקים בהטעמה.

ג. מדוע סרב נבל לבקשת דוד? _____

6. השוו בין סגנון דבורו של דוד לסגנון דבורו של נבל. מינו בטבלה את המלים שבמחסן.

דברי דוד נאמרו ב...

דברי נבל נאמרו ב...

מחסן: גסות רוח, נימוס, חצפה, שחצנות, נעם, אדיבות, עוינות, עדינות, בוז, זלזול, קשיחות, התנשאות, אדנות, צניעות.

7. מה ספר הנער לאביגיל?

8. שער: מדוע פנה הנער דוקא לאביגיל?

9. מעשיה ודבריה של אביגיל מעידים על תכונותיה.

א. השלימו בטבלה.

תכונותיה של אביגיל	מעשיה ודבריה של אביגיל	פסוק
	אביגיל מהרה ולקחה	(פסוק יח)

	כדי _____	
	אביגיל צוטה על הנערים	(פסוק יט)

	כדי _____	
	אביגיל לא גלתה לנבל את תכניתה	(פסוק יט)

	כדי _____	
	כשראתה אביגיל את דוד, היא מהרה	(פסוק כג)

	כדי _____	
	אביגיל בקשה מדוד שישלח לה על	(פסוקים כד-כה)

	כדי _____	
	אביגיל האשימה את בעלה שהוא	(פסוק כה)

	כדי _____	
	אביגיל ברכה את דוד ש	(פסוק כו)

	כדי _____	
	אביגיל יעצה לדוד	(פסוק לא)

	כדי _____	

ב. בדבֿרֿיה פֿנתֿה אַביגֿיל אַל דָּוד בֿפֿנוי אַדְנִי. כֿנוי זֶה חוֹזֵר בֿדבֿרֿיה _____
פֿעִמִים (פֿסוקִים כֿד – לא).

אַביגֿיל מִכְנֶה אֶת עֲצָמָה בֿפֿנוי _____. כֿנוי זֶה חוֹזֵר בֿדבֿרֿיה _____ פֿעִמִים.
מְדוּעַ בִּחְרָה אַביגֿיל בֿכֿנויִים אֵלֶּה וְחִזְרָה עֲלֵיהֶם פֿעִמִים רַבּוֹת?

ג. הַסּוֹפֵר הַמְקַרְאֵי יֵצֵר נִגּוּד בֵּין הַדְּמִיּוֹת (בֿפֿסוק ג):

עַל אַביגֿיל נֹאמֵר _____

עַל נָבֵל נֹאמֵר _____

10. מַעֲשָׂיו וְדַבְּרָיו שֶׁל דָּוד מְעִידִים עַל תְּכוּנוֹתָיו.

א. הַשְּׁלִימוּ בִּטְבִלָּה:

תְּכוּנוֹת	מַעֲשִׂים
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>לְאַחַר שֶׁנָּבֵל סָרַב לָתֵת לְדָוִד אֶת מִבְקָשׁוֹ, צִוָּה דָּוִד עַל אֲנָשָׁיו (פֿסוק יג)</p> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>דָּוִד הֶאֱשִׁים אֶת נָבֵל ב _____ (פֿסוק כא) וְתִכְנֵן (פֿסוק כב) _____</p> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>לְאַחַר הַפְּגִישָׁה עִם אַבִּיגֿיל חָזַר בּוֹ דָּוִד מִכְּבוֹנֹתָיו: בִּרְדָּה אֶת ה' עַל ש _____ בִּרְדָּה אֶת אַבִּיגֿיל עַל ש _____</p>

ב. מַה דַּעַתְכֶם עַל הַתְּנַהּגוֹתוֹ שֶׁל דָּוִד? _____

בפרק מופיעים בטוויי ברכה המלמדים על סגנון הדבור בתקופת התנ"ך.
 העתיקו את הברכה המתאימה:
 דוד מברך את נבל ושואל לשלמו (פסוק ו).

” _____ ”

אביגיל מברכת את דוד בחיי נצח (פסוק כט).

” _____ ”

דוד מברך את אביגיל שבשכלה מנעה שפיכות דמים (פסוק לג).

” _____ ”

דוד מברך את ה' שנקם את נקמתו בנבל (פסוק לט).

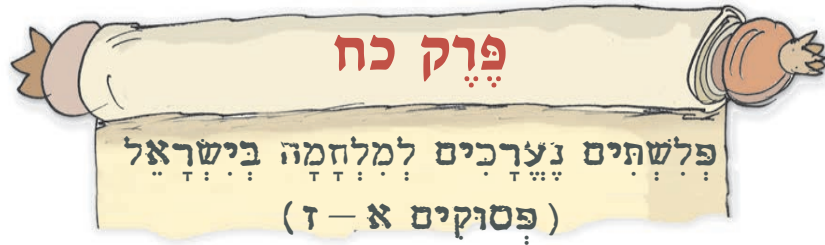
” _____ ”

הי' עתה?

תנצב"ה

נהוג לרשם אותיות אלו על מצבות בבתי קברות. אותיות אלו הן ראשי
 התיבות של המלים: **ת**הא **נ**שמתך **צ**רוּרה **ב**צרוּר **ה**חיים.

בְּפָרֶק כֹּז מְסַפֵּר שְׂדוּד בָּרַח מִפְּנֵי שָׂאוּל וּמָצָא מְקַלֵּט אֶצֶל אָכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת. דָּוִד הֶעֱמִיד פָּנִים שֶׁהוּא נֶאֱמָן לְפִלְשְׁתִּים, וְרָכַשׁ אֶת אֱמוּנֹו שֶׁל אָכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת.

1. מְדוּעַ בִּקֵּשׁ דָּוִד מִחֶסֶה אֶצֶל אָכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת? _____

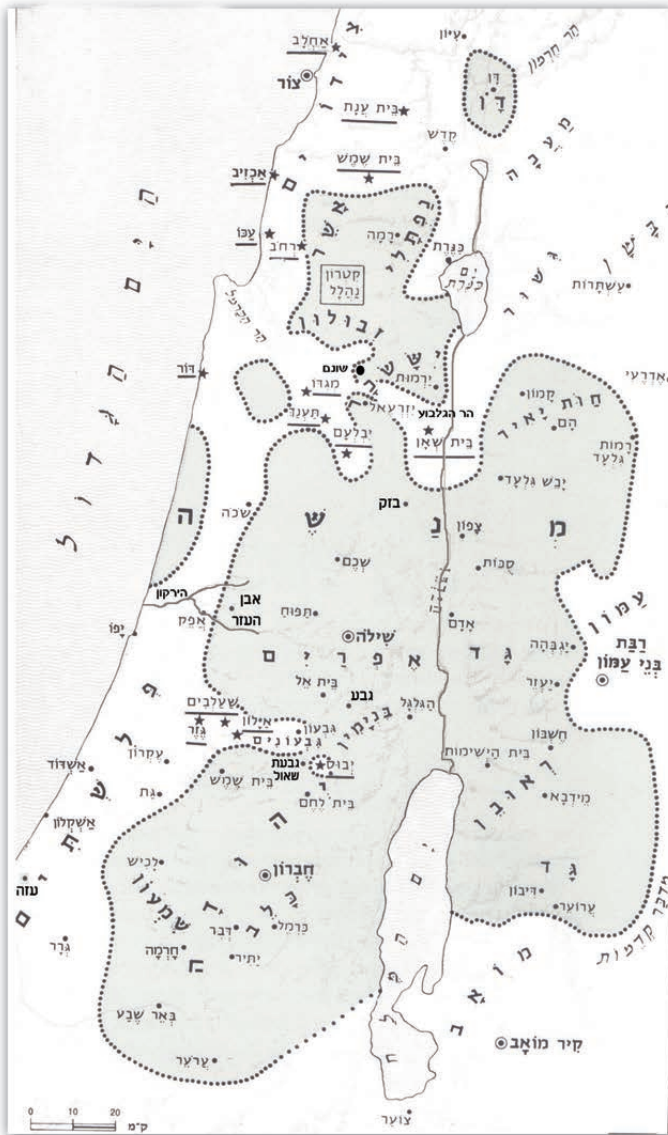
2. מְדוּעַ נָתַן אָכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת מִחֶסֶה לְדָוִד? _____

3. מָה דְעַתְכֶם עַל מַעֲשֵׂה דָוִד (הֵבִיאוּ טַעֲנוֹת בְּעַד הַמַּעֲשֵׂה וְנִגַּד הַמַּעֲשֵׂה)?

4. מָה בִּקֵּשׁ אָכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת מִדָּוִד? _____

5. דָּוִד הִשִּׁיב לְאָכִישׁ תְּשׁוּבָה לֹא בְרוּרָה. מְדוּעַ? _____

הַפְּלִשְׁתִּים

הַפְּלִשְׁתִּים הִתְפַּשְׁטוּ צְפוֹנָה מֵאֵפֶק וְהִגִּיעוּ עַד שׁוּנַם שְׁלֶרְגְּלִי גִבְעַת הַמּוֹרָה. כְּוִנַת הַפְּלִשְׁתִּים הִיְתָה לְנִתֵק אֶת שְׁבִטֵי יְהוּדָה וְשׁוּמְרוֹן מֵהַשְּׁבִטִים שְׁבַעֲמֶק וּבִגְלִיל, וּלְהַשְׁתַּלֵּט עַל דְּרֹךְ הַיָּם, שֶׁהִיא דְרֹךְ מִסַּחַר שְׁעֵבְרָה מִמִּצְרַיִם לְפִלֶשֶׁת, וּמִשָּׁם לְעֵמֶק יִזְרְעֵאל, לְעֵבֵר הַיַּרְדֵּן הַמְזֻרְחִי וּלְדַמְשֶׁק. הַפְּלִשְׁתִּים נִעְרְכוּ לְמַלְחָמָה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק יִזְרְעֵאל, כִּי שָׁם הָיָה הַחֲמוּשׁ בְּמַרְכָּבוֹת בְּרָזֶל יְתָרוֹן לְצַבָּאָם.

א. סְמוֹנוֹ בַּמָּפָה חֵץ שְׁמֵתָאָר אֶת מִסְעָם שֶׁל הַפְּלִשְׁתִּים צְפוֹנָה מֵאֵפֶק לְשׁוּנַם.

ב. סְמוֹנוֹ בַּמָּפָה אֶת הָעָרִים הַכְּנַעֲנִיּוֹת

גְּדוּלוֹת וְחִזְקוֹת: בֵּית שָׁאֵן, מְגִדוֹ וְתַעֲנָן. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הִצְלִיחוּ לְכַבֵּשׁ אֶת הָעָרִים הָאֵלוֹ עוֹד מִיְמֵי יְהוֹשֻׁעַ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִתְיַשְּׁבוּ בְּעֵקֶר בְּהַר הַפְּלִשְׁתִּים קוּוּ שֶׁהָעָרִים הַכְּנַעֲנִיּוֹת יִשְׁתַּפּוּ עִמָּם פְּעֵלָה נֶגֶד יִשְׂרָאֵל.

ב. סְמוֹנוֹ בַּמָּפָה אֶת הָעָרִים הַכְּנַעֲנִיּוֹת.

ג. שָׁעָרוּ: מַדּוּעַ לֹא הִצְלִיחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִכְבֹּשׁ אֶת הָעָרִים שְׁבַע־מָקָם?

ד. סָמְנוּ בַּמַּפָּה אֶת הַמָּקוֹם שָׁבוּ נֶעְרָךְ שְׂאוּל לַמִּלְחָמָה – הַר הַגְּלְבוּעַ.

ה. מַדּוּעַ נֶעְרָכוּ הַפְּלִשְׁתִּים לַמִּלְחָמָה בְּעַמָּק? _____

ו. מַדּוּעַ נֶעְרָךְ שְׂאוּל לַמִּלְחָמָה בְּהַר הַגְּלְבוּעַ? _____

7. יוֹמֵי הַיָּמִין

חוֹן דַּמִּין שְׁקָרָא דָף מִיּוֹמְנוּ שֶׁל שְׂאוּל.

יוֹמֵי הַיָּמִין!

אֲנִי עוֹמֵד עַל הַר _____ וְרִגְלֵי אֲנִי הַפְּלִשְׁתִּים.

בְּגַד עַם אֶקַּף אֹתִי כִּי _____

הַאֲטָתִי אֶפְנֹת אֵה' כִּדִּי _____

שְׂאֹלִי בֵּה' בְּכֹ הַדִּירָכִים הַמְּגִירֹת (פְּסוּק ו) _____

אֵךְ ה' _____

בִּיאֹשִׁי הָרִב בְּקִשְׁתִּי מִעֲבָדֵי אֲמָצָא אֶת _____

אִל עַל פִּי שְׂאֵן בְּעֵצֵי סוּקֵי אֹתָם, כִּי הֵם אֲסוּרִים עַל-פִּי אֶקִּי הַגִּירָה.

הַיּוֹה אֵצֶא אֶהֱפִישׁ עִם בְּעֹלֹת אֹב בְּיָשׁוּב _____

האובות והידעונים

האובות והידעונים היו מכשפים וקוסמים ששמשו כמגידי עתידות. לפי אמונת הקדמונים היו בעלי האוב והידעונים מעלים את רוחות המתים מקברם, ושואלים אותן מה צופן העתיד. התורה אסרה על פניה לאובות ולידעונים: "אל תפנו אל האבת ואל הידענים, אל תבקשו לטמאה בהם, אני ה' אלהיכם" (ויקרא פרק יט, פסוק לא).

אסור זה מופיע גם בספר דברים, פרק יח פסוקים י – יב: "לא ימצא בקד... וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים. כי תועבת ה' כל עשה אלה..."

א. מה היה יחסו של שאול לאובות ולידעונים?

פסוק ג _____

פסוק ז _____

ב. מדוע השתנה יחסו של שאול אל האובות ואל הידעונים? _____

שֶׁאוֹל הוֹלֵךְ לְבַעַלְתָּ הָאוֹב
פְּסוּקִים ז - כה

1. חן עָרַךְ אֶת פְּגִישַׁת שְׁאוֹל וּבַעַלְתָּ הָאוֹב לְסָרֵט וְהַזְמִין חֲבָרִים לְצִפּוֹת בְּסָרֵט.
הִתְבּוֹנְנוּ בְּתַמוּנוֹת.

- א. תְּנוּ שֵׁם לְכָל תַּמוּנָה וְהַשְׁלִימוּ בְּבוֹעוֹת הַדְּבּוּר שֶׁל הַדְּמִיּוֹת בְּסָרֵט.
- ב. הִיוּ אַתֶּם הַצּוֹפִים בְּסָרֵט, וְהַשְׁלִימוּ בְּבוֹעוֹת אֶת מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם.

לְדַעְתִּי _____

שְׁאוֹל הִתְחַפֵּשׂ כְּדִי _____

אֵין לוֹ בְּרָרָה כִּי _____

שְׁאוֹל עוֹשֶׂה
מַעֲשֵׂה חֲמוֹר כִּי _____

"קִסְמֵי נָא לִי בְּאוֹב

" _____

מְעַנֶּינִי

אֲנִי לֹא מְאֻמִּינָה

"לָמָּה

" _____

"אֵת שְׂמוּאֵל הָעֶלְי לִי!

אֲנִי רוֹאָה שְׂשֹׂאוֹל

בְּעֵלְת הָאוֹב צוֹעֶקֶת כִּי

"וַיִּתֵּן ה' גַּם אֶת יִשְׂרָאֵל

"

"לָמָּה הִרְגַזְתָּנִי

"

"צַר לִי

"

כַּמָּה אִמְלַל שְׂאוּל

כַּמָּה נוֹרָא, אֵיזָה אֶסוֹן

גַּם גּוֹרֵל הַמַּלְחָמָה
נִחְרָץ

"הִנֵּה שָׁמְעָה שְׂפָחָתְךָ

"

בְּעֵלֶת הָאוֹב אָמְרָה,
"וְאָשִׁים נַפְשֵׁי בְּכַפִּי",
וְהִתְכַּוְּנָה שֶׁ

שְׂאוּל הִתְמוּטֵט כִּי

בְּעֵלֶת הָאוֹב מִתְיַחֶסֶת

כַּמָּה אִמְלַל שְׂאוּל

מֵעַנִּין מָה יִחְלִיט שְׂאוּל
לַעֲשׂוֹת

שְׂאוּל חוֹזֵר לְבֵיתוֹ.
בְּנֹדָאֵי הוּא מְרַגֵּשׁ

אֲנִי מְרַגֵּשָׁה כְּלִפֵּי שְׂאוּל

אֵיזוֹ טְרָגֵדִיָּה!

פרק לא

המלחמה בגלבוץ

1. רונית מדינות

רונית דמינה שהיא כתבת לעיני צבא, ושהיא מתארת את מהלך המלחמה בפלשתיים.

אני צופה אן עמק יזרעאל. שם נערכה האמאנה בין _____
הפלשתיים שזכרים ומכים את בני ישראל. בני ישראל נסוגים אל הר _____ הפלשתיים
רוזנים אחרי בני ישראל והורגים את בניו של שאול.
_____, _____! מצבו של שאול קשה ביותר. גיאים פלשתיים
מקיפים אותו. הקשטים כבר דורכים את נשקם אדבר מלך ישראל. אז
קרא המלך אל נזשא כונו: "שול" _____ פן _____"
נזשא הכאים _____ אז לקח שאול את
_____ גרבו
איכה מעשה _____! לאגרי שראה
נזשא הכאים שמאכז אתי הוא _____ במעשהו זה הוא מוכיח
ש _____
איכה אסונו! בני ישראל נאלו גבוסה קשה. מלך ישראל ובניו ואילו אתו מות גבורים.

2. תוצאות המלחמה:

שְׂאוֹל וּבְנָיו _____.

חֵילֵי יִשְׂרָאֵל _____.

יְשׁוּבֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק יִזְרְעָאֵל וּבְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן _____

3. מה עשו הפלשתים לאחר נצחונם במלחמה? _____

4. אנשי יבש גלעד משיבים לשאול טובה תחת טובה.

א. איזו טובה עשה שאול לאנשי יבש גלעד (שמואל א פרק יא)?

ב. איזו טובה השיבו אנשי יבש גלעד לשאול ולבניו? _____

סְכוּם מַלְכוּת שְׂאוּל

אוּתְמִינִי

1.

חוּ דַמִּינְן שְׂמַצָּא מַגְלוֹת קֶלֶף, וּבְהֵן דְּבָרִים שְׂכְתָבוּ אַנְשִׁים עַל שְׂאוּל. הַשְּׁלִימוּ.

<p>אָבִי _____ _____ _____ _____ הִוְנָתָן?</p>	<p>שְׂאוּל _____ _____ _____ _____ שְׂמוֹאֵל</p>
<p>אָדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ _____ _____ _____ _____ נוֹשֵׂא הַפְּלִים</p>	<p>שְׂאוּל מַלְכִי _____ _____ _____ _____ דָּוִד</p>
	<p>שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ _____ _____ _____ _____ אַנְשֵׁי יֵבֶשׂ גִּלְעָד</p>

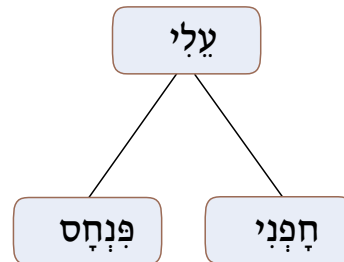
חַן דַּמִּין שְׁבַנֵי יִשְׂרָאֵל אָסְפוּ מִצָּגִים שְׁקִשׁוּרִים לְמַאֲרָעוֹת שְׁקְרוּ לָהֶם
 בְּתַקּוּפַת שְׁמוּאֵל וְשָׂאוּל. לִיד כָּל מִצָּג הֵנַח שְׁלֵט שְׁמִסְפֵּר עַל הַמִּצָּג וְעַל
 הָאֲרוּעַ שְׁקִשׁוּר אֵלָיו.
 כְּתֹבוּ בְּשֵׁלֹטִים.

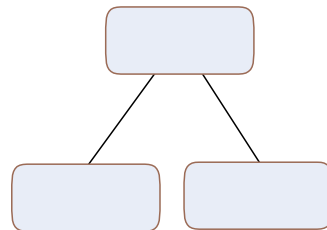
3. בספר שמואל א למדתם על מנהיגים שקמו לעם. התרשים שלפניכם מציג את שושלות היחסין של המנהיגים.

א. השלימו.

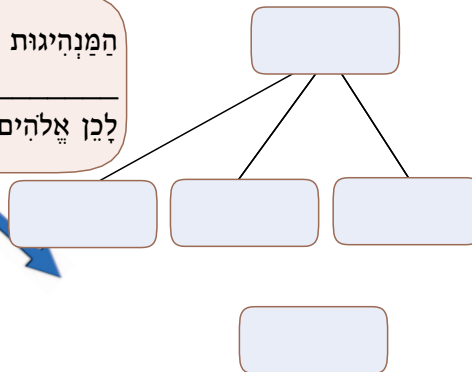
המנהיגות נשללת מבני עלי כי (פרק ב פסוק יד) _____
 לכן בחר אלהים במנהיג חדש.

המנהיגות נשללת מבני שמואל כי (פרק ח פסוקים א – ג) _____
 לכן בחר אלהים במנהיג חדש – מלך.

המנהיגות נשללת מבני שאול כי (פרק יג פסוקים יג – יד) _____
 לכן אלהים בחר במלך חדש.

ב. האם המנהיגות עברה מהמנהיג לבניו, ליורשיו? _____

ג. המנהיגות נשללה ממנהיגים או מיורשיהם כי _____

ד. בספר שמואל א מתאר המעבר משלטון שופטים/כהנים/נביאים לשלטון מלוכה.

צירו קטר מלכות ליד שמות המלכים שבתרשים.

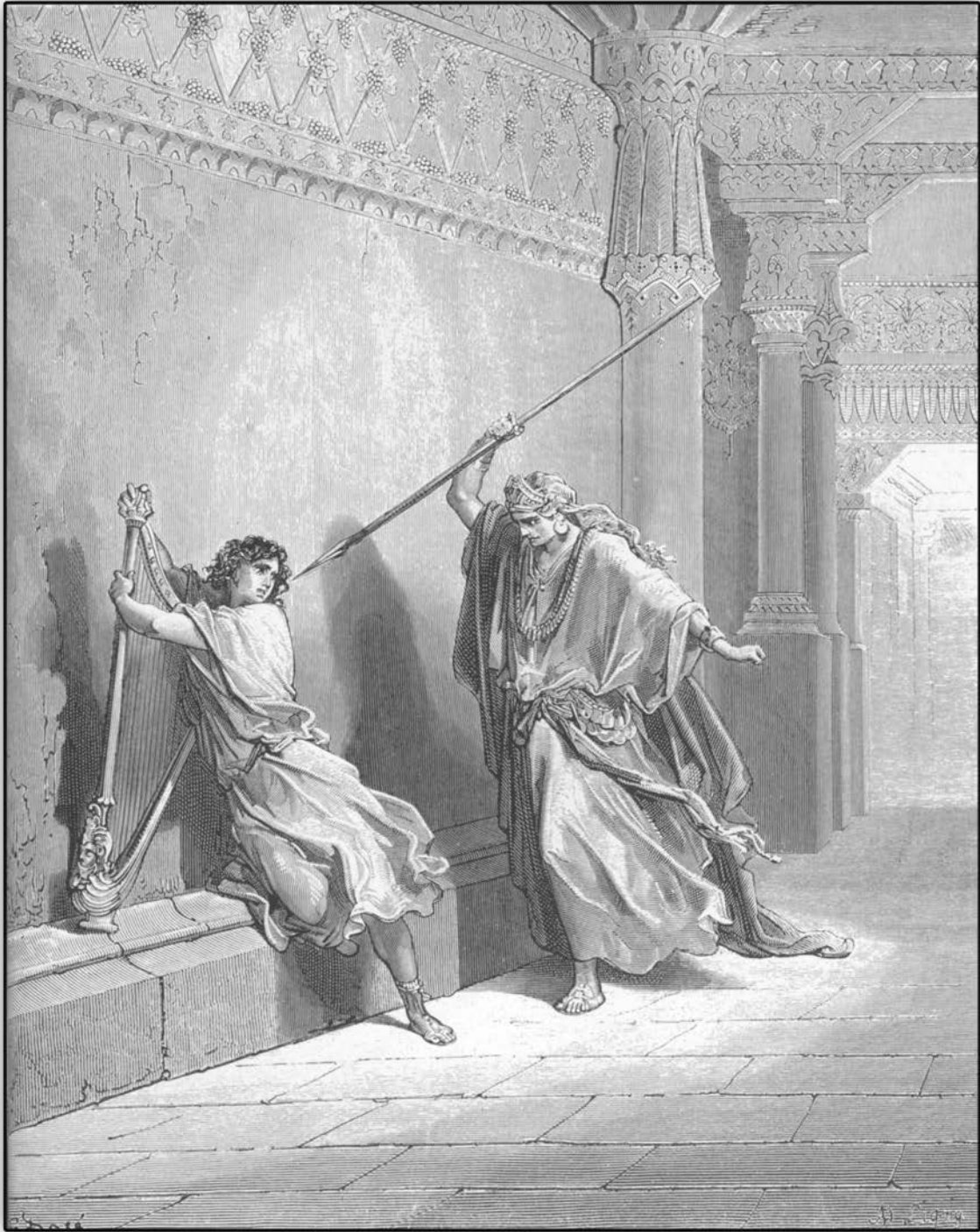
4. ספור חייו ופעלו של שאול הלהיב את דמיונם של צירים מפרסמים. כתבו בקצרה ליד כל ציור על הארוע המתאר בו.

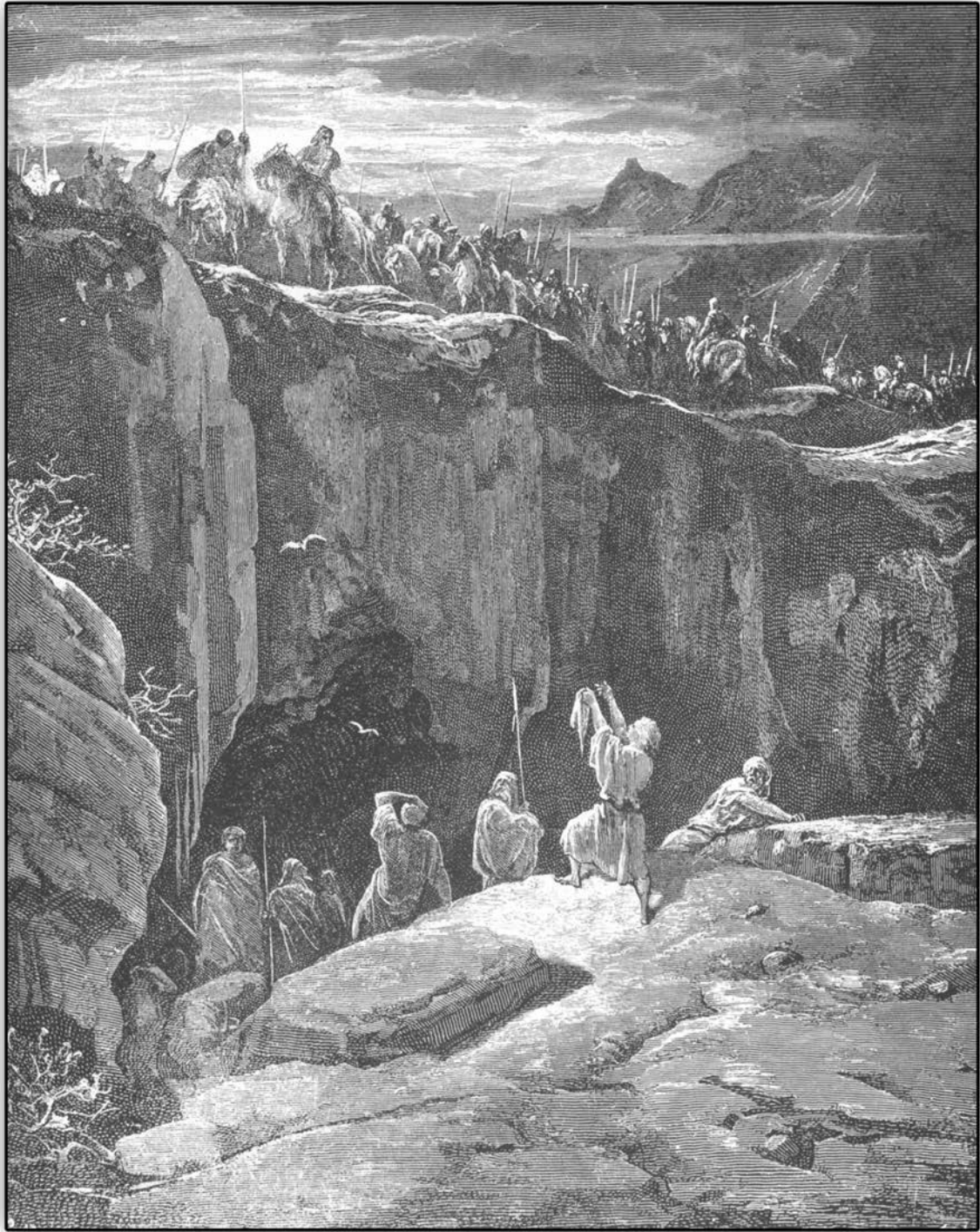
ציור מהמאה ה-19

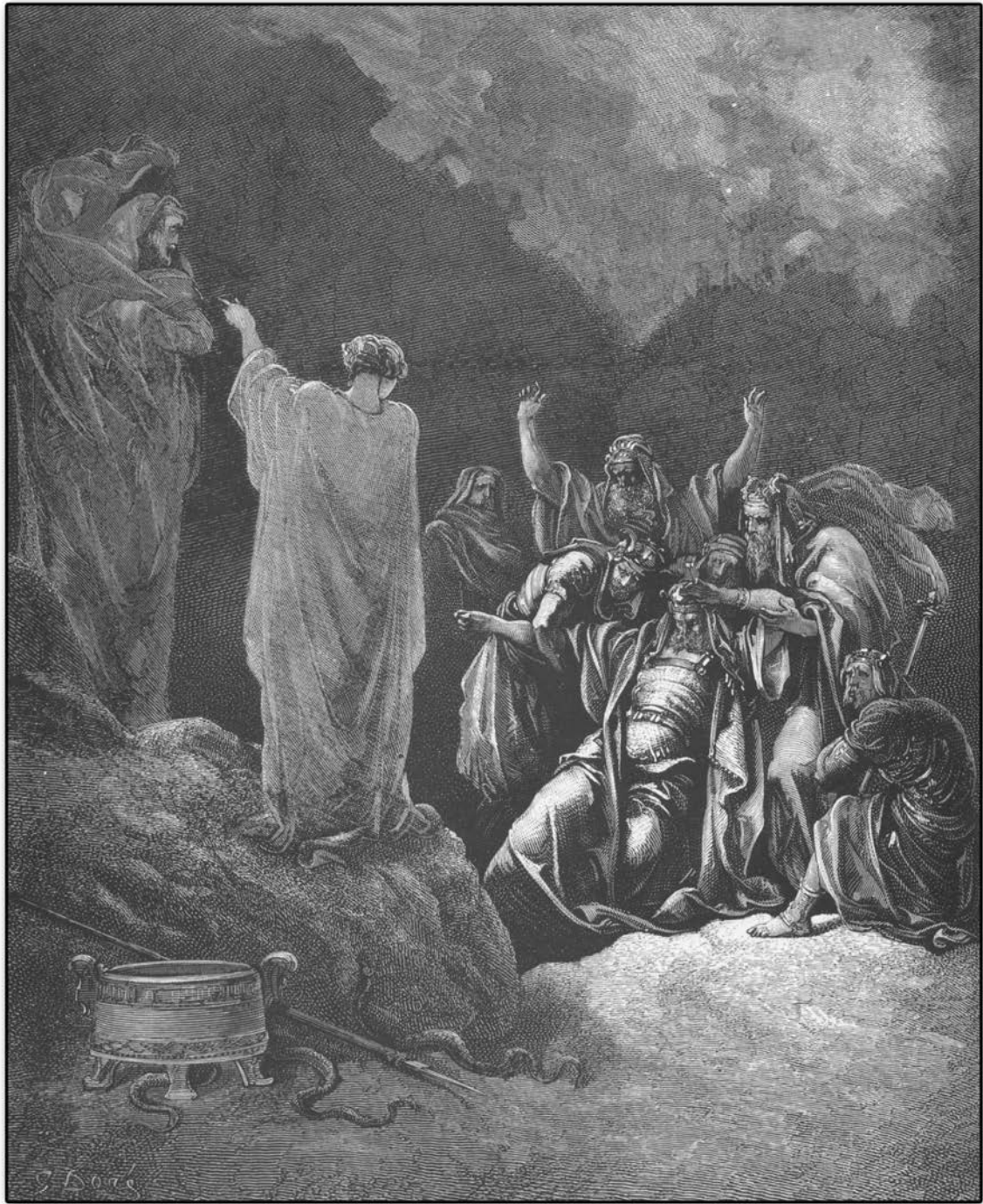
תחרט של הציר יוליוס שנור.

תַּחֲרַט שֶׁל הַצִּיר גּוֹסְטֵב דוֹרָה.

תְּחֻרְט שֶׁל הַצִּיר גּוֹסְטֵב דוֹרָה.

תִּחְרַט שֶׁל הַצִּיר גּוֹסְטֵב דּוֹרָה.

תַּחֲרֵט שֶׁל הַצִּיר גּוֹסֵטֵב דוֹרָה.

5. לפניכם רשימת פעולותיו ומעשיו של שאול בתקופת מלכותו בישראל.

א. מינו (חברו בקו) להשגים ולכשלונות.

כְּשִׁלוֹנוֹת	אָרְגַן צָבָא סָדִיר וְקִבּוּעַ.
	נִצַּח אֶת בְּנֵי עַמּוֹן.
	נִצַּח אֶת עַמְלֵק.
	הִקְרִיב קִרְבָּנוֹת לַה' בְּמָקוֹם שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא.
	לֹא הִשְׁמִיד אֶת עַמְלֵק כְּפִי שְׁצִוָה ה'.
	רָדַף אַחֲרֵי דָוִד וְנָסָה לְהַרְגּוֹ.
	נִצַּח אֶת הַפְּלִשְׁתִּים בְּמַכְמֶשׁ וּבַעֲמֻק הָאֵלֶּה.
	הִסִּיר אֶת הָאוֹבוֹת וְאֶת הַיְדְּעוֹנִים.
	הִלְךְ לְשָׂאֵל בַּעֲצַת בַּעֲלַת הָאוֹב בְּעֵין דּוֹר.
	נָחַל תְּבוּסָה בַּמִּלְחָמָה עִם הַפְּלִשְׁתִּים בְּהַר הַגִּלְבּוּעַ.

ב. צבעו את השגיו של שאול בצבע כחול.

צבעו את כשלונותיו של שאול בצבע אדום.

ג. לדעתכם, האם הצליח שאול או נכשל בתפקידו כמלך ישראל? נמקו.

6. א"ב לספר שמואל א.

כתבו מלים ושמות מספר שמואל א לפי סדר הא"ב
(שמות אנשים, שמות מקומות, שמות חפצים ועוד).

ל — _____

מ — _____

נ — _____

ס — _____

ע — _____

פ — _____

צ — _____

ק — _____

ר — _____

ש — _____

ת — _____

א — אלקנה

ב — _____

ג — _____

ד — _____

ה — _____

ו — _____

ז — _____

ח — _____

ט — _____

י — _____

כ — _____

לבחירתכם הצעות נוספות לפעילויות סכום לספר שמואל א (עבודה בקבוצה)

1. ספר הזכרונות של שאול

- א. בחרו אחת מהדמיות שבספר. (חנה, שמואל, שאול, דוד, יהונתן, מיכל, אביגיל)
- ב. כתבו על ארועים בחייהן.
- ג. ערכו את הארועים בסדר הנכון.
- ד. הכינו כריכה נאה לספר.
- ה. תנו שם לספר.

2. משחקים

- א. משחק מסלול.
- ב. משחק קלפים.
- ג. דומינו שאלה ותשובה.
- ד. משחקי מפה.

3. חידונים ותשבצים

- א. חידות "מי אני?"
- ב. חידות "מי אמר למי?"
- ג. חידות באיזה מקום?
- ד. חידות בטוים וההקשר שבו נאמרו.
- ה. פרושי מלים.
- ו. חידות בציוורים.

תערוכת ציורים

4.

- א. בחרו ארוע מספר שמואל א.
- ב. צירו את הארוע (חשבו על הבעות הפנים של הדמיות ועל הרקע המתאים).
- ג. תנו שם לתמונה.
- ד. הכינו מסגרת נאה לתמונה.

המחזה

5.

- א. בחרו ארוע מספר שמואל א.
- ב. חלקו את הארוע לתמונות.
- ג. חלקו ביניכם את התפקידים.
- ד. רשמו מה אומרת כל דמות; חשבו כיצד להביע את רגשותיה בתנועות גוף ובהבעות פנים.
- ה. השתמשו בעזרים, כגון: תפאורה, מוסיקה ותלבשות, כדי ליצר אורה מתאימה.

מהדורת חדשות ברדיו או בטלוויזיה

6.

בחרו בארוע מספר שמואל א. דווחו עליו בשדור חי מזירת ההתרחשות, ערכו ראיונות עם אנשים הקשורים לארוע, והוסיפו תצלומים (ציורים) ממקום ההתרחשות.

7. תוכלו להוסיף רעיונות לפעילויות נוספות מפרי דמיונכם.

דפי גזירה

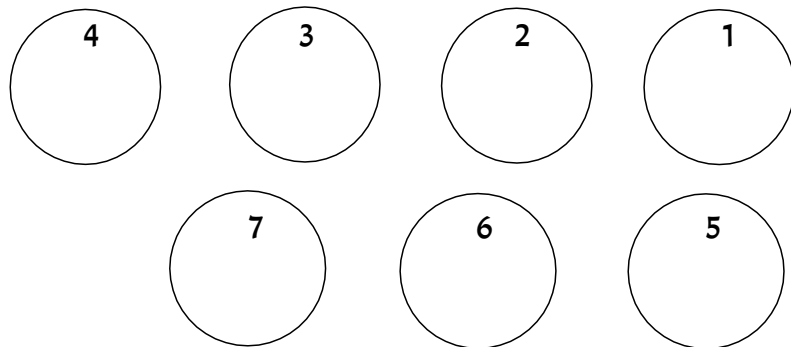
לעמוד 59

האָכר אוֹסֵף אֶת הַזִּיתִים הַמְעוּכִים לְתוֹךְ סֵלִים קְלוּעִים מְחַבְּלִים. אֶת הַסֵּלִים הוּא מְנִיחַ בְּעֶרְמָה זֶה עַל גְּבִי זֶה. בְּרֹאשׁ הָעֶרְמָה מְנִיחַ הָאָכר מְשַׁקֵּלֶת אֶבֶן כְּבֵדָה שְׁלֹחֶצֶת אֶת הַסֵּלִים. הַשֶּׁמֶן מְטַפֵּטֵף מִתּוֹךְ הַסֵּלִים לְכָלִי אֲסוּף.

בְּסֵתוֹ, כְּשֶׁהַזִּיתִים מִבְּשִׁילִים, הָאָכר מוֹסֵק (קוֹטֵף) אֶת הַזִּיתִים. הָאָכר פּוֹרֵשׁ מִחֻצֵּלֶת מְסָבִיב לַעֲץ הַזִּית וְחוֹבֵט עָלָיו בְּמַקֵּל. הָאָכר אוֹסֵף אֶת הַזִּיתִים שֶׁנִּשְׁרָו אַרְצָה.

הָאָכר מַעְבִּיר אֶת הַזִּיתִים לְבֵית־הַבַּד. שֵׁם הוּא מְפִיז אוֹתָם עַל אֶבֶן גְּלִילִית שֶׁעָלֶיהָ סוֹבֵב גִּלְגַּל אֶבֶן כְּבֵד שֶׁמוֹעֵף אֶת הַזִּיתִים.

לעמודים 85 – 86

לעמוד 107

דוד רועה צאן.	דוד נושא כלי ש של המלך וימנעו לפניו.	דוד ויהונתן כורתים ברית אהבה.	דוד אהוב על עבדי שאול. דוד מתמנה לשר צבא.	דוד נערץ על הנשים המריעות לו.	דוד אהוב על כל אנשי יהודה וישראל.	דוד מתחתן עם מיכל בת המלך.
---------------	--------------------------------------	-------------------------------	---	-------------------------------	-----------------------------------	----------------------------

